Jaargang 112. Vrijdag, 2 December 1853. No. 96.

GRONINGER COURANT.

ALGEMEEN DAGBLAD

voor de Stad en Provincie Groningen.

Bij deze Courant behoort een Bijvoegsel.

De **COMMISSARIS DES KONINGS** in de Provincie *Groningen* brengt, naar aanleiding van een ontvangen schrijven van Z. E. den Heer Minister van Buitenlandsche Zaken van den 23sten dezer, no. 32, ter kennis van de belanghebbenden, dat het Gouvernement van het Koningrijk *Beijeren* besloten heeft, in dat Koningrijk niet meer toe te laten Marktkramers, Koorddansers en Daglooners, zoo deze op die reis vergezeld zijn van hunne jonge Kinderen, en dat diensten gevolge geene Paspoorten meer door den Commissaris des Konings zullen worden afgegeven aan hen, die, in de bovenbedoelde Cathegorie vallende, vergezeld van hunne jonge Kinderen, zich naar *Beijeren* mogten willen begeven.

[illegible] 30 November 1853. *De Commissaris des Konings voornd.*, I. A. VAN ROIJEN.

NOTIFICATIE.

BURGEMEESTER en WETHOUDERS der Gemeente *Groningen* maken bekend, dat de Voorzitter en Stemopnemers van de **KIESVERGADERING** voor de BENOEMING van **LEDEN** van de **KAMER van KOOPHANDEL en FABRIJKEN** te *Groningen*, aan deze Vergadering hebben ingezonden de **PROCESSEN-VERBAAL** wegens de **inlevering** en **opening** op den 30sten November 1853 van de **stembriefjes** voor de verkiezing, bij tweede stemming, tusschen de Heeren Mr. N. VAN HASSELT en A. DE MONCHY, van een Lid van de KAMER van KOOPHANDEL en FABRIJKEN te *Groningen*; dat bij deze tweede stemming op den eerstgenoemde zijn uitgebragt **66** stemmen en op den laatstgemelde **42**, zoodat de Heer Mr. **NIKOLAAS VAN HASSELT** is herkozen tot **Lid** van de **Kamer van Koophandel en Fabrijken** te *Groningen*, en dat bovengemelde Processen-Verbaal ter SECRETARIJ dezer Gemeente voor een ieder ter inzage zijn nedergelegd.

Gedaan in het Raadhuis te *Groningen*, den 1sten Dec. 1853.

Burgemeester en Wethouders: J. SLOT.
De Secretaris: HORA SICCAMA.

BURGEMEESTER en WETHOUDERS der Gemeente *Groningen*,

Gelezen de circulaire van Ged. Staten dezer Provincie, van den 24sten November 1853, no. 71ᵃ (*Prov. Blad* no. 113),

Brengen door deze ter kennis der Ingezetenen, dat volgens besluit van de STATEN dezer PROVINCIE van den 2den dier maand, no. 1, alle **STUKKEN**, welke zij wenschen dat een **ONDERWERP** van **OVERWEGING** in de **VERGADERING** der **STATEN** zullen uitmaken en waarbij zij belang stellen in eene *spoedige afdoening der zaak*, althans vóór den eersten Junij en den eersten October aan Gedep. Staten behooren te worden ingezonden, en dat die Stukken, welke van invloed kunnen zijn op de Provinciale begrooting, telkens vóór den eersten April behooren te worden ingediend.

Geschiedende deze bekendmaking, opdat alle belanghebbenden, door eene tijdige indiening hunner Adressen aan de Vergadering der Provinciale Staten, eene spoedige beslissing mogelijk maken, en vertraging in de afdoening van zaken, welker spoedige behandeling wenschelijk is, worde voorgekomen.

GRONINGEN, 1 December 1853.

Burgemeester en Wethouders: J. SLOT.
De Secretaris: HORA SICCAMA.

De PLAATSELIJKE SCHOOLCOMMISSIE in de Gemeente *Groningen* adverteert bij deze, dat de **SOLLICITANTEN** voor de **vakante OPENBARE STADS FRANSCHE KOSTSCHOOL** voor **jongelingen**, zich vóór **den 11den December e.k.**, met vrachtvrije Brieven of in Persoon, voorzien van de noodige BEWIJZEN van BEKWAAMHEID en ZEDELIJK GEDRAG, moeten aanmelden op de SECRETARIJ der Gemeente.

Het **VERGELIJKEND EXAMEN** zal plaats hebben op **den 23sten December 1853.**

Nadere opgaven over de jaarlijksche toelage enz. te vinden in de *Nieuwe Bijdragen ter bevordering van het Onderwijs, enz.*, voor de maand October.

De plaatselijke Schoolcommissie voornd.:
Namens dezelve:
L. B. LOHMAN, *Secretaris.*

BUREAU VAN POLITIE.

Ten Burele van Politie zijn de navolgende **GEVONDENE VOORWERPEN** gedeponeerd en voor de belanghebbenden ter bezigtiging voorhanden:

1) Eene **Zilveren Broche** met vierkante Ivoren Plaat, waarop gesneden Bloemwerk en waaraan 2 Bommetjes hangen.
2) Eene nieuwe **Gouden Broche** van Cantillewerk.
3) Eene nieuwe **Zilveren Doekspeld** van Cantillewerk.
4) Eene **Zilveren Doekspeld**, waarop een ovaal bol glaasje, waaronder een gekleurd Teekeningje.
5) Eene **Gouden Doekspeld.**
6) Een **Zilveren vierkante Oorring**, waarin een Witte Steen.
7) Een lange **Gouden Oorhanger.**
8) Een **dito** kleinere.
9) Een **Gouden Oorring** met ronde Cantilleplaat en waarin 3 Bommetjes hangen.
10) Een **Gouden Oorring** met Bloedkoralen of rood rond Steentje.
11) Eene **Beleening-Cedul** van de Bank van Leening, no. 2821.
12) Een halve **geruite Zwartzijden Omslagdoek** met Franje en donkere Katoenen Voering.
13) Eene **zwarte Tulen Voile** met aangezetten Rand.

De gegadigden kunnen zich des WOENSDAGS en DONDERDAGS te twaalf uur des middags aan het BUREAU van POLITIE aanmelden.

RAADSVERGADERING,

Zaturdag den 3den December 1853,
des voormiddags te 11 uur.

NIEUWSTIJDINGEN.

NEDERLANDSCH OOST-INDIE.

BATAVIA, 8 October.

Met leedwezen verneemt men, dat van Amboina ontvangen berigten de treurige tijding behelzen, dat de weleerw. heer dr. *S. A. Buddingh*, door een' val van het paard, zijn been boven de knie gebroken heeft en dat zijn toestand veel te wenschen overlaat.

— Men berigt van Soerabaija, dat zich aldaar het vreemde verschijnsel voordoet, dat Javanen plotseling dood ter neder vallen. Zulks heeft onder anderen op den 17den Sept. digt bij de woning van den Wedono plaats gehad, alwaar twee vrouwen zich hadden neêrgezet, die dadelijk daar het levenslicht uitbliezen, terwijl op den 19den Sept. dat onheil mede een' Javaan op Simpang is overkomen. Die noodlottige verschijnselen worden voornamelijk toegeschreven aan de ondragelijke, geest en ligchaam afmattende en onderdrukkende hitte, die thans te Soerabaija heerscht.

— Met de stoomboot *Makasser*, den 23sten Sept. alhier van Padang aangekomen, ontvingen wij de bevestiging der reeds alhier in omloop zijnde tijding van het onverwacht en droevig uiteinde van een' der verdienstelijke officieren van het Indische leger, den kapt. der infanterie *J. M. Sorg*, jongste broeder van den in 1849, ten gevolge zijner te Pemangkat op Borneo's Westkust verkregene wonden overleden luit. kolonel van dat wapen *F. J. Sorg.*

Een inlandsch fuselier zijner kompagnie, dien de kapitein wegens diefstal van equipementstukken tot vier dagen provoost had gestraft, viel den dapperen krijgsman onverhoeds aan en schoot hem op de plaats dood.

ITALIE.

Den 23sten is de prins *Napoleon Bonaparte* te Turin aangekomen. De Koning en de hertog van Genua hebben hem met groote voorkomendheid ontvangen, en ter zijner eere eene wapenschouwing over de artillerie en de kavallerie gehouden. Van Turin zal zich de prins naar Florence en Rome begeven.

Een brief van Napels meldt, dat men de overblijfselen van eene oude stad, tusschen Acerno en Scavati, aan de oevers van den Sarno, ter diepte van 3 a 4 vier voet onder de aarde opgegraven heeft. De overblijfselen van bouwkunde hebben, met uitzondering van de arcaden, geene overeenkomst met die van Herculanum en Pompeji. Een nog tamelijk goed bewaard huis bevat 10 groote kamers, in eene van welken het skelet van een man, eene vrouw en een vogel en bronzen landbouw gereedschap gevonden is. Ook te Pompeji zijn bij de jongste opgravingen verscheidene geraamten van menschen en een van eenen hond gevonden. Aan de vingers van een dier geraamten vond men twee gouden ringen met cameën voorzien. De geraamten zijn in het museum Bousoen te Napels gebragt.

RUSLAND-TURKIJE.

Van het oorlogstooneel aan den Donau en in Azië niets nieuws.

De Servische regering heeft den nieuwen Russischen consul-generaal, die sedert korten tijd te Belgrado aangekomen was, doen weten dat hij zijne functiën aldaar niet mogt uitoefenen zonder magtiging des Sultans, waarop de consul zijne vlag ingetrokken en Servië verlaten heeft. De Servische regering heeft zich alzoo aan de zijde der Porte geschaard, althans den Sultan als opperheer erkend.

De jongste berigten uit Konstantinopel melden, dat een Turksch oorlogsschip van 82 stukken, te Sinope in aanbouw, en dat op het einde dezer maand van stapel zoude loopen, den naam *Oltenitza* had ontvangen, ter herinnering aan de jongste overwinning in Walachije.

— Uit Alexandrie meldt men, dat de Onderkoning, op den herhaalden aandrang van den heer *Sabatire*, Fransch consul, er in had toegestemd om het verbod van uitvoer van granen boven de 400,000 ardebs in te trekken. *Stephen*-Bey, de minister van buitenl. zaken, op wiens raad dit besluit was genomen, is afgezet en vervangen door *Mahmoud*-Bey, oud-gouverneur van Beyruth onder *Mehemet*-Ali.

Er waren weder Egyptische hulptroepen, ter sterkte van 10,000 man, naar Konstantinopel ingescheept.

(*Laatste berigten.*) [illegible] de Sultan nog vroeger naar Adrianopol vertrekken dan hij gemeld had in zijn *Hatt* van den 31sten Oct. Er waren bevelen gegeven om dit vertrek te bespoedigen en vooral om alles tot zijne ontvangst gereed te maken in de verschillende steden die hij zal bezoeken, daar hij buiten Adrianopel achtervolgens Schumla, Widdin en Rutschuck zal bezoeken.

Men beweerde te Konstantinopel, dat eenige leden van het korps diplomatiek den Sultan op deze reis zouden vergezellen. De generaal *Baragnay d'Hilliers* is, zoo als wij reeds gemeld hebben, op den 15den aangekomen en heeft dadelijk een bezoek aan den heer *de Lacour* gegeven. Den 16den had hij een gehoor bij den Sultan doen aanvragen.

Het *J. d. Constantinople* gaat voort met brommende oorlogsbulletins mede te deelen omtrent de behaalde overwinningen door de Turken. Volgens dit blad, waren 3000 Turken voldoende om te Oltenitza 30,000 Russen op de vlugt te drijven! Met zulke helden is het waarlijk wel edelmoedig van den Sultan, dat hij niet dadelijk op Petersburg laat aanrukken en den Czaar naar Siberië laat verbannen.

Het berigt, dat de Turken begonnen zijn ook Kalefat te ontruimen en van daar naar Widdin terug te trekken, bevestigt zich overigens, even zoo het berigt, dat de Turken zich van alle Donau-eilanden wederom verwijderd hebben.

DUITSCHLAND.

Den 28sten November heeft door den minister-president, namens den Koning, de opening der zitting van de Pruissische Kamers plaats gehad. Het eerste gedeelte der openingsrede handelde alleen over binnenlandsche aangelegenheden; daarbij werd onder anderen gesproken over de duurte der levensmiddelen en de kwestie om onder deze omstandigheden het vrije handelsverkeer in stand te houden. Aan het einde der aanspraak zegt de minister-president, „dat de Kamers hare werkzaamheden beginnen op een tijdpunt, waarin men de bezorgdheid koestert, dat de tot dusver in stand gehoudene Europesche vrede door de verwikkelingen in de Levant gestoord zou kunnen worden. De regering wil en kan niet verhelen, dat deze bezorgdheid op daadzaken berust, doch ziet met vertrouwen op de toekomst. Pruissen steunt op zijne eigene kracht en is zich dezelve bewust. Gelijk tot nu toe, zal de regering ook verder naar alle zijden zijne ijverige pogingen aanwenden om de zaak des vredes te bevorderen, en tot gematigdheid aan te manen in deze kwestie, welke zulke gewigtige gevolgen kan hebben; zij zal ten dien einde hare onafhankelijke en onpartijdige stem doen hooren. Welke wending de gebeurtenissen ook nemen mogten, zal de Koning steeds gedachtig zijn, dat hij door de Voorzienigheid is geplaatst aan het hoofd eener natie, welke zich onderscheidt door vaderlandsliefde en eensgezindheid, en zijne regering zal bij alles wat zij geroepen zal worden te ondernemen, het behartigen van het ware belang des lands, hetwelk van dat der kroon onafscheidelijk is, tot uitsluitend rigtsnoer harer handelingen aannemen."

— De Bondsvergadering heeft, wegens de duurte der levensmiddelen, aan alle bondsbeambten wier traktement niet meer dan 1500 gulden bedraagt, voor den tijd van 3 maanden eene verhooging van 20 pCt. toegestaan.

De Oostenrijksche regering heeft bovendien voor de beambten van hare gezantschappen gelijken maatregel genomen.

— Pruissen heeft even als Brunswijk zijne stem doen hooren voor de verlenging van den vrijen invoer van rijst tot na den 1sten Jan. 1854, en wel tot den 1sten Aug. 1854, bij de tol-conferentie.

— Bij het laatste bezoek van den Koning van Pruissen te Halle werd onder anderen ook de bekende hoogl. *Leo* aan Z. M. voorgesteld. „Ik heb u eerst onlangs gezien, mijn waarde professor, — zeide de Koning, — en mij zeer verheugd!" „Ik wist niet, — antwoordde de hoogleeraar, — dat ik deze eer gehad had." „Ja, — zeide de Koning, — het is toch zoo, namelijk in de *Kladderadatsch*" (de Berlijnsche *Charivari*). De hoogleeraar boog beleefd, maar zweeg.

— Schoon op enkele kleine plaatsen moeijelijkheden zijn gerezen bij het in hechtenis nemen der weerspannige geestelijken, heeft men te Freiburg te vergeefs beproefd de gemoederen op te zetten. Door de regering is niettemin aanschrijving gedaan, om die geestelijken, die wegens afkondiging van den herderlijken brief des aartsbisschops waren gevangen genomen en wier getal slechts 10 bedroeg, weder in vrijheid te stellen en ze te beboeten. De invrijheidstelling heeft dan ook den 23sten plaats gehad.

Uit Baden meldt men van den 24sten, dat de Wurtembergsche regering het stellige voornemen heeft om in deze kerkelijke kwestie haren eigen weg te volgen.

— De correspondent te Weenen van een der Londensche bladen heeft in de afgeloopene week niet minder dan 1000 gulden aan kosten voor telegrafische berigten betaald.

GROOT-BRITTANJE.

LONDEN, 27 November.

Uit al de steenkolenmijnen des rijks worden jaarlijks niet minder dan 37 millioen tonnen gehaald, die aan de mijnen eene waarde hebben van nagenoeg 10 millioen £. Tot het uitgraven van de steenkool worden omtrent 120,000 arbeiders gebezigd.

— In eene der kapellen van het kerspel St. Luke in deze hoofdstad heeft morgen iets plaats dat wel voorbeeldeloos genoemd zal mogen worden. De predikant *G. Fletcher* zal namelijk aldaar de leerrede houden, na weinige dagen geleden zijn' 106den verjaardag gevierd te hebben. Die eerwaardige grijsaard heeft zich, van de eerste oprigting der zondagscholen in Engeland af, zeer verdienstelijk in het helpen daarstellen en uitbreiden dier nuttige instellingen gemaakt.

— Te New-York zijn dezer dagen drie Roomsch-Katholijke bisschoppen in bijzijn van den pauselijken nuntius gewijd. Blijkens een verslag van deze plegtigheid, hetwelk van wege den Roomschen aartsbisschop van New-York aan de dagbladen is medegedeeld, hebben de nieuwgewijde bisschoppen den ambtseed niet geheel overeenkomstig het bekende formulier afgelegd, maar onder anderen de belofte weggelaten om alle ketters, scheurmakers en tegenstanders van het pauselijk gezag te bestrijden.

— De telegraaf meldt de aankomst van de Oostindische brievenmaal te Triest, en daarmede van berigten uit Bombay van den 28sten October. Volgens deze liep in Bombay het gerucht, dat de Koning van Ava vermoord zoude zijn. — Uit China werd gemeld, dat het rustig was in Canton, en dat tusschen de keizerlijken en de insurgenten in de omstreken van Amoy nog scherp was gestreden.

FRANKRIJK.

PARIJS, 27 November.

Het regeringsblad berigt dat te Parijs door het armbestuur en de stedelijke overheden, overeenkomstig den wensch des Keizers, eene inrigting is gemaakt om aan de armen in hunne woning geneeskundige hulp te brengen. Honderd-negenenvijftig geneesheeren zullen daartoe beschikbaar zijn, elk van welke eene schadeloosstelling van 600 tot 1000 fr. zal ontvangen; buitendien zullen in elke stadswijk eenige vroedvrouwen zijn die insgelijks door het armbestuur bezoldigd worden. Deze geneeskundigen worden telkens voor zes jaren aangesteld.

De naaste aanleiding tot dezen maatregel is, naar het schijnt, het voorkomen van eenige cholera-gevallen in eene armenbuurt van Parijs.

— Het berigt betreffende het tot stand komen eener overeenkomst tusschen de beide koninklijke stamhuizen, maakt hier een diepen indruk. Deze gebeurtenis schijnt vooral die aanhangers der monarchij in verlegenheid te brengen, welke zich in de laatste tijden aan de Napoleontische zaak hebben aangesloten. Een gerucht, dat de Keizer zou overgaan tot zeer gewigtige maatregelen, ter meerdere bevestiging van zijn gezag, vindt geen geloof.

— In de noordelijke departementen worden steeds van tijd tot tijd bedenkelijke democratische zamenspanningen ontdekt.

— Te Havre worden uit Noord-Amerika 23 schepen verwacht, inhebbende 99,485 vaten meel en 217,365 schepels koren.

— In den avond van jongstleden Zondag is de ontvangst bij de spaarkas van *Clermont Ferrand*, gedurende dien dag ten bedrage van 17,000 frs., gestolen.

— De regtbank van Poitiers heeft eene strenge les gegeven aan de ambtenaren van spoorwegen, die door onvoorzigtigheid het leven der reizigers in gevaar brengen. Maandag j.l. heeft zij vier beambten van de spoorweg van Bordeaux veroordeeld tot straffen van twee jaren gevangenisstraf en 1500 francs boeten, en van een halfjaar gevangenisstraf en 300 francs boeten.

BELGIE.

BRUSSEL, 28 November.

De Kamer van vertegenwoordigers zette eergisteren de discussie voort over het wets-ontwerp betreffende den vrijen invoer van levensmiddelen. Uit de gevoerde beraadslaging blijkt, dat het beginsel van vrijen handel in Belgïë veld wint. Het voorstel van den heer *Dumortier* tot verbod van uitvoer van levensmiddelen heeft weinig kans om aangenomen te worden.

— De hoogeschool van Cambridge heeft den hertog *van Brabant* honoris causa tot doctor in de letteren benoemd.

— Op verzoek van het Nederlandsch gouvernement, mogen dit jaar 25,000 kil. versche visch meer langs het douanenbureau van Westwezel ingevoerd worden, tegen verminderd regt. De supplement bestaat uit 15,000 kil. van het bureau van Gent en 10,000 kil. van het bureau van Ostende genomen.

— Te Gent is overleden mevr. de weduwe *Claes Decocq*, nalatende eene fortuin van verscheidene millioenen. Aan iedere harer vier dienstmaagden laat zij 100,000 frs. na; aan ieder werkman harer katoenfabrijk 400 fr. rente (er zijn er 4 a 500); de fabrijk zelve aan een der meesterknechts; al het materieel, machine, weefstoelen, enz. aan een ondermeesterknecht. Haar woonhuis aan eene nicht, en het overige van haar vermogen aan zekeren heer *Coppée*, die haar in het geheel niet verwant is.

— Te Bergen in Henegouwen heeft het gisteren zwaar gesneeuwd.

— Op de meeste markten zijn het graan en de levensmiddelen deze week gedaald.

(*Zie het vervolg der Nieuwstijdingen, enz. in 't Bijvoegsel.*)

ZEETIJDINGEN.

GRONINGEN, 29 November. Binnengekomen het nieuwgebouwde galjootschip de Vriendschap, kapit. *T. F. Bakker* van Schiermonnikoog, groot pl. m. 67 last, gebouwd bij *G. R. Berg*, te Sappemeer.

Vertrokken den 29 Nov. de nieuwgebouwde schoonerbrik Voorwaarts, kapit. *P. Kikkert*, van Texel, groot 130 roggelasten, gaande met ballast en baksteen naar Charleston en van daar met steenkolen naar Nickerie; den 1 Dec. het nieuwgebouwde schoonerschip Hollandia, kapit. *Th. Pot*, van Groningen, voor wijlen kapit. *Ratelhof*, van Amsterdam, gedestineerd met haver en boonen naar Liverpool.

Binnengekomen te Amsterdam den 27 Nov., kapit. *Hoff* Margaretha Elisabeth, van Memel; *van der Zee* de Jonge Albert, van Colberg; *Bakker* Vrouw Geertje, van Frederikstad; den 29sten *Kremer* de Goede Verwachting, van Colberg. — Te Texel den 26 Nov., *Struik* Louise Roeloffine, van Banda; den 27sten *Gorter* de Snelheid, van Alexandria; den 28sten *Visser* Eensgezindheid, van Riga; *Kok* Newa, van Memel. — In het Vlie den 26 Nov., *Hazelhoff* Vrede, van Odensee; *Banting* Margina, van Karebekseminde; *Banting* Gezina, van Middelfahrt; *Brouwer* Elsina, *Knol* Zeelust, *Smit* Anna Elisabeth, *Naatje* Alberdina Edzina, *Sprik* Twee Gebroeders, *Zwaal* Gijsbert Jan, *Wever* Elisabeth Maria, en *Appel* Morgenstern, alle 8 van Frederikstad; *Huges* Johan Gerard, van Osterrisoer; *Stuit* Catharina Elisabeth, van Oudsoen; den 27sten *Teensma* Reintje, van Dantzig; *Kamminga* Maria en Fanny, *de Boer* Concordia en *de Jong* Goede Verwachting, alle 3 van Frederikstad; *de Jong* Hendrika, van Osterrisoer. — Te Helvoet den

27 Nov., *Joosten* Neptunus, van Riga; den 28 *Kreis* ... Eensgezindheid, van Frederikstad. — Te Vlissingen den 27 Nov., *Koning* Geziena, van Koningsbergen. — Te Ancona den 4 Nov., *Fekkes* Tjallinga Aurelia, van Amsterdam. — Te Nantes den 26 Nov., *Schaafsma* Verwachting, van Amsterdam. — Op de Loire den 26 Nov., *Kars* Roelfina, van Rotterdam. — Te Londen den 24 Nov., *Meijer* Cornelia, van Stettin. — Te Plymouth den 24 Nov., *de Boer* H. Willebrordus, van Newcastle naar Singapore. — Te North Shields den 25 Nov., *Leeuwe* Hendrika Jantina, van Schiedam; *de Jong* Wynanda Lucretia, van Amsterdam; *de Groot* Klasina Arendina, van Kampen; *Boon* Jantina, van Delfzijl; *Gruppelaar* Nyssina, van Yarmouth. — Te Harwich den 24 Nov., *Meijer* Othello, van Antwerpen. — Bij Lowestoft den 24 Nov., *van Driesten* Bellamy, van Amsterdam naar Londen.

Binnengekomen te Hamburg den 26 Nov., kapit. *Waterborg* Catharina en den 27sten *Waterborg* Fennechina, beide v. Newcastle; *Hazewinkel* Jonge Lieffert, van Harburg; den 28sten *de Jonge* Hendrika, van Rotterdam. — Te Bremerhaven den 26 Nov., *Peters* Etta Hendrika, van Amsterdam. — Te Travemunde den 26 Nov., *Legger* Geertina, van Stockholm. — Te Straalsund den 25 Nov., *Lukje* Frouke Egberdina, van Rendsburg. — Te Memel den 23 Nov., *Mooi* Trouw, van Londen.

Binnengekomen te Texel den 29 Nov., kapit. *Tjakkes* Maria Elisabeth en *Addens* Jantje Doornbos, beide van Liverpool; *Koops* Lammechina, van Dantzig; den 30sten *Zeilinga* Agatha, van Livorno. — Te Helvoet den 29 Nov., *Pijbus* Voorwaarts, van Marseille. — Te Malta den 19 Nov., *Wilkens* Harmonie, v. Rotterdam n. Triest. — Te Falmouth den 26 Nov., *Rosema* Jacob van Cleeff, van Montevideo, met verlies van zeilen, kluiverboom, verschansingen, rusten, enz. — Te Cardiff den 26 Nov., *Zeven* Concordia, van Bristol.

Zeilklaar te Londen den 25 Nov., kapit. *Voordewind* Hillegonda, naar Amsterdam, den 26sten *Eisinga* Catharina Charlotta, naar Antwerpen. — Te Newcastle den 25 Nov., *Pekelder* Jacobus Johannes, naar Amsterdam; *Hangelbroek* Margaretha, *de Groot* Jantina en *Kemper* Gebroeders, alle 3 naar Groningen; *Besseling* Elsina, naar Livorno; *Huizing* Marchina, naar Porto

Vertrokken van Amsterdam den 26 Nov., kapit. *Scholtens* Sjoumenta, naar Livorno; *Dood* Christina Jantina, naar Bayonne; den 27sten *Meijer* Alida, naar Leer; den 28sten *Hollander* Johannes, naar Hamburg; *Schaap* Bernhard en Elize, naar Grimsby; den 29sten *de Jong* Petrus Jacobus, naar Triest. — Van Texel den 27 Nov., *Hazewinkel Muntendam* Anna Maria, naar Suriname; *Fenenga* Johanna Bartha, naar Genua; *Hazewinkel* Delia, naar Gibraltar. — Van Helvoet den 27 Nov., *de Jonge* Arnoldina Catharina, naar Newcastle; den 28sten *Koning* Susanna Elisabeth, naar Nickerie. — Van Maassluis den 28 Nov., *Feninga* Clara Dorothea, naar Sunderland. — Van Soerabaija den 18 Sept., *Doornbos* Alida Willemina, naar Amsterdam. — Van Rouaan den 24 Nov., *Kraan* Annetta Fossina, naar Newcastle. — Van Hartlepool den 25 Nov., *de Jonge* Jantina, naar Hamburg.

Vertrokken van Bremerhaven den 25 Nov., kapit. *de Groot* Wiardina Fokkelina, n. Rotterdam; *Bolhuis* Gezina, n. Amsterd.; *Veldkamp* Anna Margaretha en *Heins* 5 Gebroeders, beide n. Groningen. — Van Swinemunde den 23sten Nov., *v. d. Zee* Neeltje, n. Cappieln; den 24 *Nieboer*, Vr. Margaretha en *Degenhard* Wicherdina, beide n. Rouen.

Vertrokken van Straalsund den 25 Nov., kapit. *Mellema* Zeldenrust, naar Londen. — Van Pillau den 26 Nov., *de Boer* Jantina, naar Engeland. — Van Bolderaa den 22 Nov., *Roskamp* Iduna, den 23sten *Douwes* Afina Hillechina en *de Jonge* Gesina Jantina, alle 3 naar Elseneur; *Bakker* Mina en Willem, naar Londen.

Vertrokken van China den 9 Oct., kapit. *Hazewinkel* Bernhard hertog van Saxe Weimar, naar Batavia. — Van Galatz den 8 Nov., *Schreuder* Jantiena Roelina, naar Falmouth. — Van Smirna den 10 Nov., *den Breems* Koophandel en Zeevaart, n. Vlaardingen. — Van Portsmouth den 26 Nov., *Lukje* Jacoba Christina, naar Rotterdam. — Van Liverpool den 27 Nov., *Berg* Twee Gebroeders, naar Rotterdam; *Jager* Jeanne Agatha, naar Dordrecht.

ZOUTKAMP, 30 November. Binnengekomen den 28 Nov., kapit. *Bartels* Gesina, v. Heiligenhaven; *Pomper* Fennechina Catharina, van Memel; *Waterborg* Hinderkina, van Harlingen; *Deen* Gesina Elsina, v. Amsterdam; den 29sten *van Sluis* Tjakina, v. Rotterdam.

OOSTMAHORN, 30 Nov. Vertrokken den 29 Nov., kapit. *Heins* Georgina, v. Zaandam n. N. Schans.

Zeilklaar den 30 Nov., kapit. *Kikkert* Voorwaarts, v. Groningen n. Charleston.

DELFZIJL, 30 Nov. Binnengekomen den 27 Nov., kapit. *Visser* de 3 Gebroeders en *de Vries* Jaapkien, beide van Neuhaus; *Lodewijks* Arendina Sophia, v. Norden; *Huisman* Henderina, v. Bremen; den 28sten *de Vries* Twee Gebroeders, v. Hamburg; *Joosten* Jantiena, v. Colberg; den 29sten *Forma* Antje, v. Leer; *Kuipers* Twee Gebroeders, v. Emden.

Vertrokken den 28 Nov., kapit. *Dirks* Fenna, n. Emden; *Erenius* Dorethea, n. Leer.

LIJST DER NEDERLANDSCHE SCHEPEN welke de Sond gepasseerd zijn.

24 Nov. Mooi, Tiesina, v. Dantzig n. Bayonne, m. hout.
Kolkman, Geert. Margar., v. Pernau n. Schiedam, m. gerst.
Strating, Jantina, v. Riga n. Antwerpen, m. lijnzaad.
Prins, Twee Gebroeders, v. Petersb. n. Kirkaldy, m. vlas.
Brouwer, Agina Undina, v. Riga n. Antwerpen, m. vlas.
Potjewijd, Afiena, v. Riga n. Schiedam, m. granen.
Poort, Catharina, v. Riga n. Amsterdam, m. balken.
Nepperus, Elisabeth, v. Nerva n. Dundee, m. deelen.
de Vries, Gezusters, v. Windau n. Amst., m. hout.
Nieboer, Henderika, v. Malmö n. de Maas, m. gerst.
Bakker, Frouwina, v. Riga n. de Maas, m. rogge.
Kieft, Jantina Jekkina, v. Petersb. n. Duinkerken, m. tarwe.
Kramer, Harmonie, v. Petersb. n. Delfshaven, m. lijnzaad.
Meijer, Engelina, v. Windau n. Antwerpen, m. hout.
de Jonge, Arentina Jacoba, v. Petersb. n. Amst., m. tarwe.
Holscher, Vijf Gebroeders, v. Petersb. n. Amst., m. potasch.
25 —— Koster, Anna Louisa, v. Petersb. n. de Weser, m. rogge.
Bos, Eendragt, v. Petersb. n. Amst., m. tarwe.
Huizing, Geertruida, v. Petersb. n. Schiedam, m. lijnzaad.
Kuitze, Jonge Wichger, v. Petersb. n. Amst., m. tarwe.
Mellema, Herm. Hesselaar, v. Petersb. n. Amst., m. potasch.
Duintjer, Catharina, v. Petersb. n. Amst., m. potasch.
Jonker, Salland, v. Riga n. Antwerpen, m. rogge.
Panjer, Heilina, v. Petersb. n. Amst., m. tarwe.
Mulder, Christ. Henderika, v. Petersb. n. Amst., m. rogge.
Konter, Jonge Brechtus, v. Petersb. n. Amst., m. potasch.
Kwint, Joh. Geziena, v. Petersb. n. Londen, m. tarwe.
Smit, Albert Schuringa, v. Petersb. n. Londen, m. tarwe.
Veenhuizen, Adriana, v. Reval n. Schiedam, m. rogge.

De Wind den 24 Nov. Z.Z.O., O.; den 25sten N.N.O., O.N.O., O.; den 26sten Z.O.

SCHEEPSVRACHTEN.

GRONINGEN, 29 November. Naar Londen *f* 22 en naar Hull *f* 21, beide met 10 pCt. per last van 10 qrs. Haver. Naar Antwerpen *f* $9\frac{1}{4}$ per last Gerst.

DANTZIG, 24 Nov. Bij gedrukte graanvrachten gaan de houtvrachten naar boven; naar Amsterdam *f* 31 a *f* 32, Rotterdam *f* 32 p. last rogge, Leith 4 sh. 3 d. p. qr. tarwe, Londen 27 sh. p. load driek. sleepers, Liverpool 34 sh. p. load balken.

BURGERLIJKE STAND.

Van af den 25sten November tot en met den 1sten December 1853 zijn te *Groningen* geboren 12 zoons en 12 dochters; gehuwd 9 paren; overleden 8 ouden en 4 jongen.

PRIJZEN DER GRANEN, ZADEN, ENZ.

GRONINGEN, 29 *November*.

TARWE.	Zw. Zand 66 ℔ *f* 7,75	» 40 ℔ *f* 3,90
Oude 70 ℔ *f* 13,75	Veen 64 » » 7,20	Zw. Voer 36 » » 3,35
N. Oml. 68 » » 12,55	» 66 » » 7,60	» 38 » » 3,65
» 70 » » 13,15	GERST.	» 40 » » 3,85
» 72 » » 13,75	N. Winter 54 ℔ *f* 7,20	BOONEN.
» Old. 68 » » 12,25	» 56 » » 7,60	N. Paardeb. *f* 7,75 a *f* 8,70
» » 70 » » 12,85	» 58 » » 7,95	ZADEN, ENZ.
» » 72 » » 13,45	Zomer 54 » » 6,15	Gr. Gort p.m. *f* 12/ 12,75
» » » »	» 56 » » 6,50	Par. 100N. ℔ *f* 14,50 tot *f* 1
ROGGE.	Knobbe 60 » » 7,55	Old. Koolz. *f* 11,50.75
O. Inl. 64 ℔ *f* 10,70	» 62 » » 7,85	Oml. dito *f* 11,75,90
» » 66 » » 11,10	HAVER.	Oostfr. dito *f* 12,75 *f* 13
N. » 68 » » 11,50	Dikke 38 ℔ *f* 3,85	Zomerzaad *f* 6 tot *f* 10
» » 70 » » 11,90	» Nieuwe 40 » » 4,05	Lijnzaad *f* 9 *f* 11
» » » »	» 42 » » 4,25	G. Mosterdz. v. *f* 9 tot *f* 16
BOEKWEIT.	» 44 » » 4,45	Raapolie p.v. *f* 38
Gr. Zd. 64 ℔ *f* 7,50	» 46 » » 4,65	Prijs der Boter.
» » 66 » » 7,90	» 48 » » 4,85	1ste soort ¼ ton *f* 34
» » 68 » » 8,30	» 50 » » 5,05	a - 35
» » 64 » » 7,35	O. Bl. Voer 36 » » 3,50	2de » » » *f* 33
	Bl. Voer 38 » » 3,65	

Tarwe over 't geheel niet driftiger. — Rogge aan consumtie weder 30 ct. hooger verkocht. — Boekweit mede 20 ct. hooger afgaande. — Winter-Gerst 20 ct. hooger en Zomer-Gerst 10 ct. lager verkocht; Knobbe dito in een doen. — Dikke Haver in een doen; Voer 10 cent en Zwarte 20 ct. lager. — Boonen prijshoudend. — In Zaden niet omgegaan.

ROTTERDAM, 28 *November*. Tarwe: Zeeuws., Vlaams. en Overm. bij redelijken aanvoer minder begeerd en meerendeels 25 cents lager losgelaten, de beste Jarige van *f* 16 tot *f* 17; mindere van *f* 13,50 tot *f* 15,50; de beste Nieuwe van *f* 16,25 tot *f* 17,25; mindere van *f* 14 tot *f* 16; Poolsche en Roode tot staande prijzen bij uitslijting; 156 ℔ witb. Pools. *f* 485, *f* 490; 154 ℔ Oude dito *f* 480; 156 ℔ dito *f* 475; 160, 161, 162, 163, 164 ℔ Hoogl. Kleefsche *f* 485, *f* 490, *f* 495, *f* 500, *f* 510; 161 ℔ Bovenl. Ris *f* 490; 157 ℔ Stettin *f* 480; 157 ℔ Rostock *f* 475; 158 ℔ Bovenl. *f* 475; 163 ℔ Cubanca *f* 445; 160 ℔ Petersb. dito *f* 440. In veiling: 14 last 156 ℔ O. bonte Poolsche *f* 460, *f* 461. — Rogge: Overm., Zeeuws. en Vlaams. weinig ter markt en 25 cents hooger, *f* 11 a *f* 12,25; Buitenl. als voren: 148 ℔ Kaukasus *f* 333; 148 ℔ Burgas *f* 330; 145 ℔ Eupat. *f* 320; 146 ℔ Fransche *f* 320; 145 ℔ Odessa *f* 315; 146 ℔ O. Rijn *f* 310; 146 ℔ O. Pruiss. *f* 310; 142 ℔ N. Archangel *f* 308, *f* 310; 140 ℔ O. dito *f* 300. — Gerst: Zeeuws., Vlaams. en Overm. Winter als voren *f* 8,40 a *f* 8,90; dito Zomer 10 cents lager *f* 7,40 a *f* 8. — Haver 10 a 20 cts. lager; Zeeuws. en Inl. Korte *f* 3,80 a *f* 4,90; dito Lange *f* 3,10 a *f* 3,70. — Boekweit, op 140 ℔: N. Noordbrab. *f* 245, *f* 247; Grootbrab. *f* 245; Rozend. *f* 248; Vlaams. *f* 243; Rijn *f* 245, *f* 248; O. Vries. Veen *f* 237. — Erwten: Zeeuws. Groene *f* 11 a *f* 12; Groote dito *f* 12 a *f* 13; Geld. Graauwe *f* 13 a *f* 16. — Boonen: Zeeuws. en Walch. Witte *f* 11,50 a *f* 14,50; dito Bruine *f* 10,50 a *f* 15; dito Paardenboonen 30 cents lager, drooge van *f* 7,70 tot *f* 8,10; wakke van *f* 6 tot *f* 7,25. — Koolzaad: gewoon Zeeuwsch in zakken 64 p. vl.

AMSTERDAM, 28 *November*. De marktprijzen van Boter waren heden als volgt: Viesche *f* 47 à *f* 50, Kuinder *f* 44 à *f* 46, Kamper *f* 44 à *f* 47, Deventer *f* 39 à *f* 43, Zwolsche *f* 41 à *f* 44.

AMSTERDAM, 30 *November*. Heden verkocht van Tarwe: 128 ℔ b. Pools. *f* 465, *f* 470; 131 ℔ dito *f* 487; 132 ℔ Kubanka *f* 450. — Rogge: 120 ℔ Gallats *f* 310; 120 ℔ n. Petersb. *f* 314; 116, 117 ℔ o. gedr. *f* 300, *f* 304; 121, 122 ℔ Pruis. *f* 317, *f* 322; 118 ℔ Odessa *f* 302; 117 ℔ n. Arch. *f* 304.

Koolzaad; in veiling bes. Elbing *f* 340, *f* 355; op 9 vat in Nov. $70\frac{1}{2}$ p. vl.; April 1854 72 p. vl.; Sept. en Oct. 1854 67 p. vl. — Lijnzaad in een doen: 104 ℔ Arch. *f* 285. — Raapolie dadelijk williger, doch op levering zeer flaauw: op 6/w. *f* 39,25; Vlieg. *f* 38 a *f* 37,75; Dec. *f* 37 a 36,75; Mei 1854 *f* 39,25 a *f* 38,75; Sept. en Oct. 1854 *f* 38; Nov. 1854 *f* 38,50. — Lijnolie op 6/w. *f* 31; vlieg. *f* 29,75. — Hennepolie op 6/w. *f* 38,25; vlieg. *f* 37.

LONDEN, 26 *November*. Vreemde Boter was goed gevraagd. Men noteert: Viesche 104 sh.; Holl. 88 à 92 sh.; Kamper en Zwolsche 96 à 100 sh.; Fransche 80 à 84 sh. De aanvoer bestond in: 5748 v. van Harlingen, 1455 van Hamburg, 806 van Havre, 1501 van Rotterdam, 608 van Leer, 966 van Ostende, 159 van Antwerpen.

Van den 28sten. Het weinige, dat van inl. Tarwe heden ter markt was, vond trage koopers tot de notering van den vorigen Maandag. Ook vreemde ging niet dan bij kleinigheden tot vorige prijzen van de hand. Gerst 2 sh. lager. Boonen en Erwten onveranderd. Nieuwe Haver lusteloos, doch goede oude 6 p. a 1 sh. hooger.

VEE- en PAARDENMARKTEN.

GRONINGEN, 29 *Nov.* Omstreeks 300 stuks runderen waren heden op de markt ter verkoop aangebragt, welke aanvoer voornamelijk uit vetten bestond. Er bestond in dezen wel verkoop en de prijzen waren iets williger; dezelve werden verkocht van 18 tot 21, 22, 23 cent de 5 oncen en enkelen nog hooger.. — De aanvoer van kalf- en vaalmelkkoeijen was gering en de handel en prijzen bepaalden zich tot die der vorige markt. — Jong vee mede weinig aan.

Schapen ruim aangevoerd en de handel ging in den beginne bijzonder lusteloos, maar werd later aanmerkelijk beter. Schapen om te slagten werden verkocht van *f* 14 tot *f* 18, *f* 19 en zelfs eenigen *f* 20 en daarboven. — Varkens ruim ter markt, de handel was nog al tamelijk en de prijzen waren eenigzins hooger dan de vorige markt. — Geslagte varkens heden wel aangevoerd, de prijzen, hoewel nog buitengewoon hoog zijnde, hebben toch eenigzins daling ondergaan, dezelve werden verkocht van *f* 52 tot tot *f* 59 en *f* 60 de 100 Ned. ponden, naar gelang der zwaarte.

WINSCHOTEN, 28 *Nov.* Op de heden alhier gehoudene veemarkt werden de vette runderen verkocht van 17 tot 21 ct. de 5 oncen; puike soorten waren weinig ter markt; kalf- en vaalmelkkoeijen wel gezocht, maar de handel ging, uithoofde de hooge prijzen welke er gevraagd werden, niet vlug.

AMSTERDAM, 28 *November*. Heden werden aangevoerd 221 vette runderen, golden *f* 180, *f* 160 en *f* 150; 148 melk- en kalfkoeijen tamelijk vlug voor *f* 120, *f* 100 en *f* 90; 286 vette varkens, 48–50 cents het Ned. ℔; 53 schapen *f* 24, *f* 22 en *f* 20.

LONDEN, 28 *Nov.* Aan de veemarkt heerschte eenige meerdere levendigheid en de prijzen waren iets hooger, geldende puik ossenvleesch 4 sh. 6 p. a 4 8 per 8 pond. Gedurende de vorige week zijn ruim 9000 stuks vee van buitenslands op onze markt aangevoerd, hetgeen veel meer is dan in eenig vorig jaar.

PRIJSCOURANT DER EFFEKTEN.

Amsterdam, 30 *November*.

NEDERL. Werk. Schuld $2\frac{1}{2}$ pCt. $61\frac{1}{8}$, $61\frac{5}{16}$, $61\frac{1}{4}$; Dito Dito 3 pCt. $73\frac{1}{8}$, $73\frac{5}{16}$, $73\frac{5}{16}$; Dito Dito 4 pCt. $91\frac{7}{8}$, $92\frac{1}{4}$, $92\frac{1}{4}$. — SPANJE, Onbep. St. 1 pCt. $21\frac{3}{8}$, $21\frac{1}{2}$, $21\frac{7}{16}$; Dito 3 pCt. $45\frac{1}{2}$; Dito Binnenl. à 6/m. 3 pCt. $40\frac{11}{16}$, $40\frac{13}{16}$, $40\frac{3}{4}$; Coup. Bewijzen $5\frac{3}{8}$, $5\frac{7}{16}$. — PORTUGAL, te Londen 3 pCt. $36\frac{1}{8}$, $36\frac{1}{2}$, $36\frac{7}{16}$.

RUSLAND, Obl. *Hope* 1798 en 1816 5 pCt. $103\frac{7}{8}$, 104; Dito Dito 1828 en 1829 5 pCt. $102\frac{1}{2}$; Cert. $4\frac{1}{2}$ pCt. 95; dito bij *Hope* 4 pCt. $89\frac{1}{4}$. — POLEN, Aand. m. Loten fl 500 $158\frac{1}{4}$. — OOSTENRIJK, Metall. 5 pCt. $75\frac{5}{16}$, $75\frac{11}{16}$; Dito Nieuwe 1847 $2\frac{1}{2}$ pCt. $38\frac{15}{16}$, $39\frac{1}{16}$; Dito 1851 en 1852 $2\frac{1}{2}$ pCt. $38\frac{15}{16}$, $39\frac{1}{16}$; Dito Nieuwe 5 pCt. en Dito La. B. 5 pCt. 90, $90\frac{1}{4}$, 90; Amerk. Bank-Actien $4\frac{1}{16}$; Dito Orig. $3\frac{3}{8}$; Nap. Certific. bij *L.* en *B.* 5 pCt. $98\frac{5}{8}$; Braz. 5 pCt. $94\frac{3}{4}$; Dito 1843 5 pCt. 95; Mexik. $22\frac{15}{16}$, $23\frac{1}{16}$, $23\frac{1}{16}$; Dito Onb. $22\frac{13}{16}$, 23, $22\frac{15}{16}$; Gren. $2\frac{1}{4}$ pCt. $18\frac{3}{4}$; Dito Uitg. $7\frac{3}{4}$, $\frac{15}{16}$; Handelm. kontant $126\frac{3}{4}$, 127.

Onze fondsenmarkt, die aanvankelijk over het algemeen eene neiging tot achteruitgang vertoonde, heeft later eene betere houding aangenomen, ten gevolge van eenige inkoopen, welke van Holl. in Integr. en 4 pCts., en van vreemde effekten voornamelijk in Oostenr., Portug. en Mexik. zijn bewerkstelligd.

Braz. 1839 v. 100 £ 95.

Koers van het Geld: Beleening 3; Prolong. 4; Disconto 3 pCt.

Laatste Prijzen te 5 uur. Integr. $2\frac{1}{2}$ pCt. $61\frac{1}{4}$ a $\frac{5}{16}$; Spaansche 1 pCt. $21\frac{7}{16}$; Binnenl. 3 pCt. $40\frac{3}{4}$; Metall. 5 pCt. $75\frac{5}{8}$.

ADVERTENTIEN.

Geachte Stadgenooten!

De BOEKHOUDENDE DIAKENEN der onderscheidene Diakoniën hier ter Stede hebben het genoegen te berigten, dat de Openlijke Vergadering van het **RECITEER-COLLEGIE *LULOFS***, ten behoeve der **Algemeene Armen**, heeft opgebragt zuiver de aanzienlijke som van ***f* 486,95.**

Zij maken van deze gelegenheid gebruik, uit naam der Armen, hunnen HARTELIJKEN DANK te zeggen aan allen, die tot het welgelukken van deze poging om het lot der behoeftigen te helpen verzachten, het hunne hebben bijgedragen, en inzonderheid het Reciteer-Collegie *Lulofs* hunne erkentelijkheid te betuigen voor de bereidwilligheid, waarmede het zich wel heeft willen leenen tot het bereiken van een doel, 't welk door aller medewerking zoo zeer naar wensch is bereikt.

GRONINGEN, 1 December 1853.

De Boekhoudende Diakenen voornoemd:
A. F. WICHERS.
J. F. KOETS.
J. A. EBERWEIN.
A. VAN CALCAR.
L. ALI COHEN.
G. H. DE RANITZ.

HUWELIJKS-, GEBOORTE- EN STERFBERIGTEN.

*** Getrouwd:

F. JONKER
met
F. REINDERS.

GRONINGEN, 1 December 1853

*** Bevallen van een' *ZOON* Vrouwe G. C. VAN BUTTINGHA WICHERS—WERNINK.

KLINCKEMA, bij *Zuidhorn*, 27 November 1853.

*** Bevallen van eenen ZOON en eene DOCHTER C. BRUINS, geliefde Echtgenoot van

G. A. RIEPMA.

GRONINGEN, 28 November 1853.

*** Mijne geliefde Echtgenoot B. S. B. OTTENHOFF beviel heden van eene DOCHTER.

GRONINGEN, 30 November 1853.

H. W. SLOTHOUWER.

*** Bevallen van een' ZOON SJOUKJEN BAKKER, Echtgenoot van

M. HESSELINK, JR.

GRONINGEN, 30 November 1853.

*** Bevallen van een MEISJE EMMA USELLINO, geliefde Echtgenoot van

A. B. SORMANI.

GRONINGEN, 1 December 1853.

*** Gisteren ontsliep, in de hope des beteren levens, mijn hartelijk geliefde Schoonvader, de Heer SIJTZE WESTERBAAN, te *Bolsward*, in den ouderdom van tachtig jaren.

GRONINGEN, 25 November 1853.

W. MEURLING.

*** Heden avond overleed alhier aan de gevolgen eener zenuwberoerte, mijn Vriend en Compagnon de Heer LOUIS KLINGENBERG, van *Bremen*, in den ouderdom van zevenendertig jaren.

ZWOLLE, 27 November 1853.

FERDINAND OSTEN,
van *Bremen.*

*** NIJKERK, 28 November 1853. Heden middag overleed het jongste onzer Kinderen, JOHANNES MARTINUS, over welks bezit wij ons slechts 18 maanden mogten verheugen.

P. WIERINGA, Rz.
A. WIERINGA—HECKMAN.

Eenige kennisgeving.

*** Heden overleed tot mijne en harer betrekkingen diepe droefheid, mijne geliefde Echtgenoot HELENA WEKENBORG, in den ouderdom van 40 jaren, mij uit eenen gelukkigen echt van bijna 10 jaren vier Kinderen nalatende, nog allen te jong om het verlies eener zorgdragende Moeder te kunnen beseffen.

GRONINGEN, 29 November 1853.

H. A. PAGENKAMP,
Meubelmaker.

*** GRONINGEN, 30 November 1853. Overleden in den ouderdom van 31 jaren J. L. LAGRO, JUNIOR, hartelijk geliefde Echtgenoot van

H. C. DEELMAN.

De Weduwe beveelt zich aan hare geëerde Begunstigers ten vriendelijkste aan, om alzoo in staat gesteld te worden hare **AFFAIRE** verder te kunnen uitoefenen.

*** Heden morgen overleed, in den ouderdom van 47 jaren, mijne geliefde Echtgenoot AALTJE HARMS BOER, 24 jaren mijne trouwe levensgezellin. Met haren dood eindigde een lijden, dat haar bijna vier jaren aan 't ziekbed kluisterde. Wat mij en onze negen Kinderen, waarvan een uit mijn vorig huwelijk, thans bitter doet treuren, moge haar vrolijk doen juichen!

GRONINGEN, 1 December 1853.

M. DE WITT.

BIJVOEGSEL
tot de Groninger Courant van den 2den December
1853, *no.* 96.

(Vervolg der Nieuwstijdingen.)

NEDERLAND.

Tweede Kamer der Staten Generaal.

Zitting van Dingsdag den 29sten November.

In deze zitting zijn ingekomen een groot aantal verzoekschriften, houdende aandrang tot het aannemen van het voorstel der negen leden.

Ook zijn weder twee adressen ontvangen, om bij de aanstaande verkiezing voor het lidmaatschap der algemeene rekenkamer in aanmerking te komen. Daarentegen heeft de heer *Alberda van Ekenstein*, griffier der Staten van Groningen, verzocht, dat op zijn ten zelfden einde ingediend adres geen acht moge worden geslagen.

Aan de orde is de discussie over het Vde Hoofdstuk der Staatsbegrooting (*binnenlandsche zaken*).

De heer *van Lijnden* treedt in wijdloopige beschouwingen over het programma van den 26sten April, in verband met hetgeen het ministerie zou behooren te doen met de reeds vastgestelde of nog vast te stellen organieke wetten. Spr. meende, dat het ministerie nog al schijnt terug te deinzen voor het afkeurend oordeel, dat het zoo stout in *April* over de organieke wetten, onder het vorig ministerie tot stand gebragt, had uitgebragt. Hij verklaart, dat indien het ministerie inderdaad *thans* zou terugdeinzen om die organieke wetten over te gieten, hij dat ministerie niet langer zou kunnen ondersteunen.

Spr. wees op de groote gebrekkigheid der kieswet, der gemeentewet en der jagtwet en achtte omtrent al deze wetten eene „partiële verbetering" bijkans onmogelijk, omdat het beginsel, waarop zij rusten, verderfelijk was. Hij vertrouwde dan ook, dat de min. van binn. zaken spoedig nieuwe organieke wetten zou aanbieden.

De heer *ten Cate* betoogde de noodzakelijkheid, om voor geene uitgaven terug te deinzen, wanneer die besteed worden aan nuttige werken, aan de ontwikkeling van nijverheid, handel, productie en welvaart. Deze stelling toepassende op de begrooting van binnenlandsche zaken, kwam de spr. tot de slotsom, dat dit beginsel niet was overdreven; dat volgens het budget slechts ondersteund wordt, waar ondersteuning noodig is, zoodat eigen ontwikkelingskracht niet wordt verdoofd, in tegendeel meer aangezet. De onpartijdigheid gebiedt echter, om ook te wijzen op sommige verlangens; zoo zou hij bovenal wenschen de kanalisatie te zien tot stand brengen tusschen Assen en Groningen en het spoorwegnet in Friesland, Groningen en Overijssel.

De heer *Reinders* vergeleek de taak der regering bij die van den huisvader, en toonde daardoor aan hoe de regering verpligt was, om, alvorens tot schulddelging over te gaan, de bronnen van welvaart te bevorderen en uit te breiden en door verligting der lasten den werkkring der arbeidende klasse ligter te maken. Spr. betoogde tevens, dat de regering behoorde meer gelijkelijk te verdeelen hetgeen zij uit 's lands kas verstrekt tot ondersteuning en tot stand brenging van openbare werken, enz. Vooral was dit, volgens spr. meening, het geval met de schatten, die voor waterstaatswerken worden uitgegeven, waarvan bijv. de provincie Groningen zoo karig of niet bedeeld wordt.

De heer *Zijlker* juichte het stelsel toe dat door het vorig ministerie was ontworpen en door het tegenwoordige tot dusverre nog gevolgd, om al het mogelijke bij te dragen tot bevordering van de nijverheid, de communicatiën enz.; maar ook hij achtte, dat men onpartijdigheid moest in acht nemen en dat de provincie Groningen, met betrekking tot de voordeelen, die omtrent dat onderwerp andere gedeelten des Rijks genieten, stiefmoederlijk wordt bedeeld.

De heer *van Goltstein* meende dat de uitgaven van het hoofdstuk te laag waren opgevoerd, vooral wat betrof de uitgaven van den waterstaat, en dat de posten van uitgaaf zelven te zeer bijeengetrokken waren, zoodat verschilsoortige uitgaven onder een' en denzelfden post waren opgenomen. Hij achtte nogtans, dat hierin door de tegenwoordige regering reeds verbeteringen waren aangebragt, terwijl de voorgestelde uitgaven inderdaad veel voordeel voor het algemeene welzijn zouden opleveren. Hij kon dus voor het hoofdstuk met nog meer gerustheid stemmen, dan hij dit ten vorige jare heeft kunnen doen. Wijders wederlegde spr. de klagten der afgevaardigden uit Groningen, en betoogde, dat deze ongelijke bevoordeeling het natuurlijk gevolg was van het stelsel, om door den Staat te doen verrigten, wat door de provinciën of de gemeenten behoorde te worden verrigt.

De heer *Schimmelpenninck van der Oije* achtte het inderdaad noodig, dat de provincie Groningen meer deel had in hetgeen de staat bijdroeg tot openbare werken; maar hij verklaarde zich tegen het ponds-pondsgewijs verdeelen der bijdragen, aangezien zoodanige provinciale verdeeling ten hoogste nadeelig zou zijn voor het algemeene welzijn.

De heer *Donker* moet verklaren, dat hij zich in de Aprilbeweging zeer verheugd had, vooral omdat zoo een voortreffelijk man, als de minister van binnenlandsche zaken, aan het bestuur was gekomen. Hij wachtte van hem veel goeds voor het land; van hem en zijne collega's was eene andere rigting te verwachten dan van de vorige regering.

De heer *Dirks* wenschte dat de bepalingen omtrent den *aanslag* der kiezers, in de kieswet worden gewijzigd, om de misbruiken weg te nemen die daarvan het gevolg zijn.

De heer *de Kempenaer* wees, even als de heeren *van Lijnden* en *van Goltstein*, op het gebrekkige van de organieke wetten.

De *minister van binnenlandsche zaken* verklaarde zich niet verwonderd, dat men gevraagd had naar de rigting, waarin hij dit depart. zou besturen. Wat zijne bijzondere rigting betreft, hij had zich voorgenomen om veranderingen en wijzigingen te maken waar het noodig zal zijn om de stoffelijke welvaart der natie te bevorderen.

Ten aanzien van de aanmerkingen op de organieke wetten, meende de min. te moeten wijzen op de mem. van beantwoording, en dat de regering alsnog bleef bij hare verklaring, dat die wetten nog te kort hadden gewerkt, dan dat zij nu reeds tot eene herziening zou kunnen overgaan. Partiële verbeteringen zullen, waar het mogelijk is, aangebragt worden; maar de regering acht den tijd niet geschikt, om over te gaan tot de herziening van die wetten waarvan het *beginsel* zou behooren te worden veranderd. Wat den centralisatiegeest betreft, die in de organieke wetten bestond, de min. betreurde dien en zou trachten daarin, door de uitvoering der wetten, zoo veel mogelijk te gemoet te komen.

Overgaande tot de beantwoording van de onderscheidene punten welke, met betrekking tot het Vde hoofdstuk zelf, waren behandeld, antwoordde de minister, dat de klagten der Groningsche afgevaardigden waren ongegrond; dat alleen de vraag gold, wat is het algemeen belang, onverschillig in welk gedeelte des lands het algemeen belang openbare werken vereischte. De stand der spoorwegen in de N. O. gedeelten des lands was, dat eene voorloopige toezegging aan eene tweede aanvrage was geschied; dat de termijn daarvan vervallen zal op ult. December as. en dat, indien voor dien tijd de waarborgdom gestort is, de concessie zal worden verleend tot den aanleg van den weg van Harlingen tot de grenzen van Hannover, hebbende de regering zich voorbehouden om aan de concessie de verpligting te verbinden, om den spoorweg aan te sluiten met den Rijnspoorweg.

De heeren *Storm van 's Gravesande* en *de Man* drongen op dit laatste punt zeer aan en hoopten dat die verpligting inderdaad werd gesteld.

De heer *Thorbecke* zal niet treden in eene verdediging van al wat is opgenomen tegen hetgeen door eene vorige wetgevende magt was gedaan, maar hij gaf in bedenking, of een bewind aangespoord mag worden om de rol te vervullen van recensent. Indien toch volgende Kamers telkens zouden afbreken wat vorige Kamers hadden opgebouwd, waar zou het dan heen?

Spr. wist wel dat men het manifest van den 26sten April trachtte te exploiteren; dat men er meer kracht, sterkere tint wilde aan geven, dan vooralsnog in de bedoeling der regering scheen te liggen. Hij zou niet onderzoeken of het gepast was voor een nieuw gouvernement, om met dergelijke kritiek zijne regeringsdaden te openen; alleen zou hij herinneren aan hetgeen de heer *Groen* gezegd had, namelijk, dat het programma van den 26sten April slechts was geweest eene „electorale krijgsmachine". Welnu, de verkiezingen waren afgeloopen en het programma heeft zijne werking gehad.

De heer *Donker Curtius* beantwoordt den heer *Thorbecke* kortelijk, door te verklaren, dat het programma van den 26sten April in algemeene trekken moest opgeven, wat, met het oog op de verkiezingen, de beginselen der nieuwe regering zouden zijn.

De algemeene discussiën werden alsnu gesloten en de onderartikelen 1—49 van art. 1 *aangenomen*.

Morgen te 11 uur voortzetting der discussie.

In de zitting van den 26sten heeft de heer **Westerhoff**, bij de beraadslaging over hoofdst. IV (*justitie*), de volgende rede gehouden: „Bij de algemeene beraadslagingen over de ontwerpen van wet tot vaststelling der staatsbegrooting voor 1854, heb ik, met verreweg de meesten uwer, het stilzwijgen bewaard, mijne heeren, omdat ik reeds herhaalde malen, bij het vaststellen van vroegere begrootingen, duidelijk en krachtig genoeg te kennen heb gegeven hoe ik over onze huishouding van staat en tevens over die begrootingen dacht, en de onderwerpelijke begrooting ons, ik wil nu juist niet zeggen als een oud vriend, maar toch als een oud bekende weder te gemoet komt, die, sedert wij kennis met hem gemaakt hebben, zeer weinig veranderd is Alleen kan men zeggen, dat hij er wat lijviger, wat meer gevoed uitziet. Daar mijne opinie nopens deze zaak nog dezelfde en mijne overtuiging van 1849 en volgende jaren ook nog mijne overtuiging van heden is, zoo zoude ik dus, indien ik mij in die algemeene beraadslagingen gemengd had, ofschoon dan met andere woorden welligt, hetzelfde hebben moeten zeggen, 't geen ik vroeger betrekkelijk ons budget van uitgaven in het midden heb gebragt en dat door hem, die er eenig belang in mogt stellen, in het *Bijblad* der Staats-courant gelezen zal kunnen worden.

Het is inzonderheid deze overweging, mijne heeren, die mij er toe geleid heeft om het stilzwijgen te bewaren en de discussiën niet noodeloos te rekken. De reden waarom ik nu, bij de discussiën over het hoofdstuk Justitie, het woord heb gevraagd, is niet om over dat hoofdstuk in eenige beschouwingen te treden of den betrokken minister eenig verwijt voor te werpen, maar eenig en alleen deze, om de verklaring voorloopig af te leggen, dat ik, even als vroeger, mijne stem *voor* hetzelve zal uitbrengen en tevens om op te geven *waarom* ik dat zal doen. Ik zal er niet *voor* stemmen, mijne heeren, omdat het aan mijne wenschen beantwoordt of aan mijn verlangen voldoet, geenszins! want het eindcijfer van *f* 2,298,201.28 komt mij, voor een landje als het onze, veel te hoog voor, vooral indien ik bedenk, dat toen het veel grooter België nog met ons vereenigd was, het eindcijfer van dit hoofdstuk niet meer dan *f* 3,449,633.13 beliep (voor 1819), maar ik zal er eenig en alleen voor stemmen omdat ik billijk jegens het hoofd van het departement wensch te zijn.

Ik wil dien minister behoorlijk tijd vergunnen om de wet op de regterlijke organisatie, door de grondwet voorgeschreven, bedaard te kunnen afwerken en verwijs u naar hetgeen ik in de zitting dezer Kamer van Woensdag den 11den December 1850, met het oog op het toenmalig hoofd van het departement van justitie, gezegd heb en dat mij ook geleid heeft om ten vorigen jare, toen ons tegenwoordig geacht medelid, de afgevaardigde uit Roermond (de heer *Strens*) aan het hoofd van dat departement geplaatst was, mijne stem voor het thans in beraadslaging zijnde hoofdstuk uit te brengen. Ik denk er op dit oogenblik nog evenzoo over, en wil niet aan dezen minister onthouden het goedkeurend votum, dat ik aan zijnen voorganger meende te moeten geven. Ik voeg hier echter de stellige verklaring bij, dat, wat er ook moge gebeuren, dit de laatste keer zal zijn dat ik mijne stem voor dit hoofdstuk zal uitbrengen, indien het ons later onveranderd en tot dezelfde hoogte weder ter goedkeuring en vaststelling mogt worden aangeboden, en wel vooral omdat ik van de organisatie der regterlijke magt niet alleen een veel lager budget, maar ook eene betere, meer spoedige en goedkooper regtsbedeeling voor de regtbehoevenden te gemoet zie, eene verwachting die ik vooral ook koester met het oog op en op grond van het merkwaardig verslag van den raad der tijdelijke ministers van den 13den November 1848 aan Z. M. den Koning, te vinden in de *Nederlandsche Staats-Courant* van Vrijdag den 17den November 1848, mitsgaders op grond vooral van de volgende zeker goed doordachte woorden, door het tegenwoordig hoofd van het departement van justitie, namens het toenmalig ministerie, in deze zaal tot de vertegenwoordiging van het Nederlandsche volk gesproken, in de zitting van den 13den Mei 1848, te vinden in de *Nederlandsche Staats-Courant* van den 14den en 15den Mei 1848, en die aldus luiden:

„De *regtsbedeeling* is op eenen hoogst kostbaren voet ingerigt, en heeft daarenboven het noodlottig gevolg, dat de regtbehoevenden bijna geen regt kunnen verkrijgen, zonder een aanzienlijk deel van hun vermogen op het spel te zetten. Het verlies dat de natie hierdoor lijdt, boven de uitgaven die op de begrooting staan uitgetrokken, is moeijelijk te bepalen, maar werkt zeker mede tot verarming van den burgerman. Door de regterlijke instellingen *aanmerkelijk* te vereenvoudigen, zal men alzoo een dubbel doel bereiken; ontlasting van het budget van uitgaven en eene middellijke aanmerkelijke vermindering van eenen druk welke op de regtbehoevenden rust." Ik heb gemeend, mijne heeren, met het oog op de op handen zijnde organisatie van de regterlijke magt, dat het welligt zijn nut zoude kunnen hebben, indien ik aan deze woorden, waarmede ik volkomen instem en die in der tijd bij zoo menig landgenoot weêrklank hebben gevonden, bij deze gelegenheid herinnerde, te meer daar zij ook voor onze dagen nog wel van toepassing zullen zijn."

In de avondzitting van dienzelfden dag zeide de heer **Reinders**: „Ik ben geen jurist, mijne heeren, en toch moet ik aan den minister van justitie eene vraag rigten, en wel deze, of hij van meening is, dat in de provincie Groningen ook een van die mannen noodig is, waarvan de memorie van beantwoording op bladz. 3 spreekt, en die zullen rondreizen, ten einde misdaden op te sporen, en aan den minister de middelen op te geven, om die voor te komen of te straffen? Ik geloof dat dit voor Groningen overbodig zou zijn, aangezien in dat gewest de procureur-generaal van het hof, zoo ik wel ben onderrigt, in persoon of iemand namens hem rondreist, om op te sporen, wie al een adres stelt en teekent, om bestaande gebreken aan te wijzen, of de belangen van de ingezetenen bij de Staten Generaal aan te bevelen. Ik heb deze vraag, mijne heeren, aan zijne excellentie den heer minister gerigt om hem attent te maken of dit ook in andere provinciën uitvoerbaar zoude wezen, aangezien het zoude leiden tot bezuinigingen."

Waarop de heer **minister van justitie** antwoordde: „Ik moet daarop aanmerken, dat, wanneer het mogt komen te blijken dat in de provincie Groningen op een bepaald punt inderdaad de misdrijven toenemen, de ambtenaren, die ik meen noodig te hebben om mij op de hoogte te brengen om veiligheidsmaatregelen te kunnen nemen, ook daar evenzeer zullen gebezigd worden als in andere provinciën, maar dat het verre van mij af is om daar te stellen iets dat zou gelijken naar hetgeen men noemt hooge politie. Ik geloof dat er niets meer in strijd is met den geest onzer natie dan dit, en ik moet ook betwijfelen of de procureur-generaal, als waarnemend directeur van politie in de provincie Groningen, inquisitiën gedaan heeft, die buiten zijne attributen liggen. Hetgeen mij van bedoelde zaak bekend is, is dit, dat men ter kennis der regering heeft gebragt dat sommige personen bij het teekenen van petitiën waren misleid geworden door autoriteiten. Dit nu is wel iets dat de geheele Kamer zal afkeuren. Daaromtrent zijn en te regt informatiën genomen welke echter geene vervolging hebben doen ontstaan. Het regt van petitie staat in de grondwet geschreven en dat regt behoort dus gehandhaafd te worden. Maar wanneer de autoriteiten *personen misleiden*, dan moet dit natuurlijk op de plaats zelve onderzocht worden en is zoodanig onderzoek ingesteld door den hierbedoelden procureur-generaal, dan heeft deze niets anders dan zijn' pligt gedaan."

In deze zitting zijn ingekomen vijf adressen houdende adhaesie aan het genoemde voorstel in zijn geheel, o. a. van: *J. H. van Houten* en andere ingezetenen van Nieuw-Scheemda, en *S. W. Kuiper* en andere ingezetenen van Midwolde.

Voorts is nog door de commissie voor de verzoekschriften verslag uitgebragt omtrent een adres van *L. J. Helwerda*, landeigenaar in de provincie Groningen, daarbij eenige beschouwingen mededeelende omtrent de administratie der directe belastingen, in- en uitgaande regten en accijnsen, en voorgesteld het adres ter griffie neder te leggen, ter inzage der leden.

In het door de commissie van rapporteurs opgemaakte verslag, betreffende het aan de Tweede Kamer aangeboden ontwerp van wet, hetwelk de strekking heeft, om naar aanleiding van den voorloopig bij het Kon. besluit van den 15den Sept. dezes jaars genomen maatregel, de heffing der regten op den invoer van granen en eenige andere levensmiddelen, tot den 1sten Julij 1854 te schorsen en daarvoor gedurende dat tijdsverloop een aanzienlijk verminderd regt in de plaats te stellen, — wordt medegedeeld, dat men het doel, hetwelk door deze wetsvoordragt wordt beoogd, niet anders dan goedkeuren kan, maar dat enkele leden der Kamer in geheel den maatregel bezwaar zouden zien, voor zoover daarin de strekking lag, om tot het oude stelsel der schaalregten op den invoer van granen terug te keeren; dat is, om het bedrag dier regten afhankelijk te maken van de rijzing of daling der graanprijzen.

Eenige leden beschouwden den voorgedragen, tijdelijken maatregel van luttel beteekenis en meenden op eene algeheele, blijvende afschaffing der regten van invoer op de granen te moeten aandringen. Men heeft echter hiertegen aangevoerd, dat het niet raadzaam kan geacht worden, ter gelegenheid der bekrachtiging van eenen uit de omstandigheden van het oogenblik geboren maatregel, over een zóó gewigtig punt, als de geheele, blijvende opheffing der graanregten, te beslissen.

Op de voormelde bedenkingen is van regeringswege, door den minister van financiën, geantwoord, dat het Kon. besluit van den 15den Sept. 1853 in geenen deele de strekking heeft om tot het oude stelsel der schaalregten op den in- en uitvoer van granen terug te keeren.

De redenen toch, welke den Koning tot de tijdelijke vermindering der regten op de granen geleid hebben, zijn niet ontleend uit een bezwaar, hetwelk het bedrag der bestaande regten op zich zelf opleverde, maar uit de buitengewone maatregelen in naburige Staten genomen, om aldaar bij voorkeur de ladingen granen tot zich te trekken.

De regering deelt ten volle in hetgeen men heeft aangevoerd ter bestrijding van het gevoelen van eenige leden, die thans het beginsel van handelsvrijheid in zijne volle uitgestrektheid op de granen toegepast wenschten te zien.

Overeenkomstig den in de afdeelingen der Kamer geuiten wensch, heeft de regering met wijziging van de oorspronkelijke voordragt, het tijdstip, waarop de schorsing der hoogere regten van invoer zou eindigen, van den 1sten Julij verlengd tot den 1sten October 1854, en voorts ook in art. 2 van het ontwerp eene vermindering van het inkomend regt der rijst voorgesteld, te weten: *drie* centen voor de 100 pond, en *twee* centen voor de 100 pond in doppen of paddie; alsmede een verminderd regt op brood, beschuit en meel van alle graansoorten, vermicelli, maraconi, semoule en zemelen, ten bedrage van *f* 4,10 per 100 pond.

's GRAVENHAGE, 29 Nozember.

Tot deelneming aan het diner, hetwelk heden middag bij Z. M. den Koning zal plaats hebben, zijn de president en de leden van de algemeene rekenkamer uitgenoodigd.

— Bij besluit van den 29sten dezer heeft Z. M. goedgevonden in te stellen eene staats-commissie, ten einde te onderzoeken welke maatregelen, met het oog op den tegenwoordigen toestand der slavenbevolking in de koloniën en bezittingen van het rijk in andere werelddeelen, door de Regering kunnen en behooren te worden genomen; met opdragt aan die staats-commissie om van hare bevinding verslag te doen, onder bijvoeging van de voorstellen, waartoe dat onderzoek mogt aanleiding geven, en te benoemen tot voorzitter dier commissie den heer *J. C. Baud*, oud-minister van koloniën, lid van de Tweede Kamer der Staten Generaal; en tot leden, de heeren: *J. C. Rijk*, oud-minister van marine, oud gouverneur-generaal der Nederlandsche West-Indische bezittingen, lid van de Tweede Kamer der Staten Generaal; mr. *G. Groen van Prinsterer*, staatsraad in buitengewone dienst, lid van de Tweede Kamer der Staten Generaal; mr. *J. Heemskerk, B.zn.*, lid van de Tweede Kamer der Staten Generaal; *R. F.* baron *van Raders*, oud-gouverneur van Suriname; *R. H. Esser*, oud-gouverneur van Curaçao en onderhoorigheden; mr. *P. Fiers Smeding*, oud-president van het geregtshof van Suriname; mr. *A. Brugmans*, advokaat te Amsterdam; en *G. C. Bosch Reitz*, koopman te Amsterdam.

— Z. M. heeft bij besluit van den 20sten Julij j.l. den gouverneur van Curaçao, den heer *Elsevier*, benoemd tot plenipotentiaris, ten einde met de regering der Dominicaansche republiek (St. Domingo) een traktaat van vriendschap, handel en scheepvaart te sluiten.

Het eiland St. Domingo, in het keizerrijk Haïti en de Dominicaansche republiek verdeeld, zal in belangrijkheid toenemen als de vrede er blijft heerschen. In den *Moniteur Haïtien* van den 9den Julij leest men een zeer gunstig verslag nopens den to stand en toenemenden handel van dat eiland.

— HH. KK. HH. Prins en Prinses *Frederik*, benevens de jeugdige Prinses *Maria*, HD. dochter, zijn heden te half twee in goeden welstand van Berlijn in deze residentie aangekomen.

— Men verneemt dat het onderzoek van het bekende voorstel der negen leden, in de afdeelingen van de Tweede Kamer der Staten Generaal is afgeloopen en dat het voorloopig verslag deswege wordt opgemaakt.

— Men verneemt dat het ontwerp van wet nopens het armbestuur onlangs bij den raad van state is behandeld, en dat het eerstdaags aan de Tweede Kamer der Staten Generaal zal worden aangeboden.

— De oud-minister van buitenl. zaken, de heer *J. P. P. v. Zuylen v. Nyevelt*, heeft een' openbaren brief gezonden aan den voorzitter der 2e Kamer, om op nieuw en ten stelligste te verklaren, dat hij noch op officiële noch op officieuse wijze bekend is gemaakt zelfs niet met de hoofdpunten van de voorgenomen organisatie der R. kerk. Als minister had hij slechts 3 maal den pauss. internuntius ontmoet; het eerste bezoek was eene pligtpleging; — het tweede diende alleen tot het opgeven der redenen, welke het doen van mededeelingen in den weg stonden, waarbij hij had vernomen, dat men te Rome, ten aanzien van het aantal diocesen, nog tot geen bepaald besluit was gekomen en waarbij met geen enkel woord is gerept, noch van de oprigting van een aartsbisdom, noch van Utrecht, noch van Haarlem als de zetels van prelaten, en welke gelegenheid door hem is waargenomen, om met den meesten ernst op de noodzakelijkheid van tijdige en volledige mededeeling aan te dringen; — het 3e had plaats na het bekend worden der allocutie. Ook zijn, tijdens zijn bestuur geene schriftelijke bescheiden van den internuntius ontvangen dan die, waarvan in de Staats-Courant van den 27sten April is mededeeling gedaan. De heer *v. Zuylen* beroept zich verder ter zijner regtvaardiging op zijn schrijven in antwoord op een' brief van den gezant te Rome, van Februarij (waarin deze betuigde, „dat men te Rome zich zeer voldaan toonde over de *bonnes nouvelles* door den internuntius overgebriefd, waaruit bleek, dat de Ned. regering zich gaaf met de voorgenomen organisatie vereenigde"); dat antwoord hield in, „dat er voor dergelijke gunstige berigten geenerlei grond was, vermits geene openingen, van welken aard ook, waren gedaan." De *stellige documenten*, waarop zich de kardinaal *Antonelli* heeft beroepen, waren dus reeds van wege den minister tegengesproken, minstens 4 weken anterieur aan het bekend worden der allocutie.

Nadat de heer *v. Zuylen* nog heeft doen uitkomen, dat hij steeds gerekend had en regt had, om te rekenen op voorafgaande mededeeling, en hij, daar die niet was geschied, de terugroeping van onzen gezant te Rome had gewenscht, eindigt de heer *v. Zuylen* met deze woorden: „Ik ben, ik erken 't, naijverig op de eer van eenen naam, die niet zonder lof in de geschiedrollen van het vaderland staat aangeteekend, en dien ik in mijn' persoon, hoe weinig beduidend ook, niet mag laten bevlekken."

— Wij vernemen dat de onthulling van het standbeeld van Koning *Willem II* te 's Hage, op den 6den December aanstaande zal plaats hebben, den dag waarop wijlen de Vorst in 1792 was geboren.

— In de zitting van den gemeenteraad alhier van heden, is met algemeene stemmen, met uitzondering alleen van die van den heer *Varkevisser*, na discussie *aangenomen* het voorstel van den heer *de Pinto*, ondersteund door de heeren *van der Duyn* en *Gobel*, strekkende dat de raad zich bij adres wende tot Z. M. den Koning en de beide Kamers der Staten Generaal, ten einde te verkrijgen opheffing van de bepalingen, die eene vrije uitoefening der visscherij in den weg staan; en is aan de heeren voorstellers opgedragen het ontwerpen van een zoodanig adres, dat in de volgende vergadering zal worden behandeld.

— Met genoegen berigt men dat de tijding van het overlijden van den beroemden pianist *Döhler* niet is bevestigd, en dat deze talentvolle kunstenaar thans hersteld is van eene ziekte, waardoor hij was aangetast.

AMSTERDAM, 29 November.

Heden is voor de eerste kamer der arrond.-regtbank een aanvang gemaakt met de behandeling van het geding over het Haarlemmermeer tusschen de stad Leiden als eischeres en den staat der Nederlanden als gedaagde. De stad Leiden had hare belangen aan de heeren mrs. *A. Brugmans* en *S. P. Lipman*, de staat de zijne aan de heeren mrs. *Faber van Riemsdijk* en *F. C. Donker Curtius*, advokaten te 's Gravenhage, toevertrouwd.

Omtrent deze belangrijke zaak deelen wij mede, dat reeds door den heer *Luzac* bij de eerste plannen tot droogmaking van het Haarlemmermeer op de regten van Leiden is gewezen, waarvan het gevolg was, dat aan Leiden in 1843 eene som werd aangeboden, ten einde het deze pretense regten zou opgeven; dit is door Leiden geweigerd en deze stad heeft later herhaaldelijk, toen men met de droogmaking daadwerkelijk een' aanvang had gemaakt, daartegen geprotesteerd en eischt nu bij dagvaarding van den 21sten Junij 1851 het rustig genot van bijna alle landen in het Haarlemmermeer gelegen, met veroordeeling van het land in zoodanige kosten, schade en interessen als door zijn eigenmagtig handelen mogten zijn veroorzaakt. De termijn van eisch is door mr. *A. Brugmans* heden voorgedragen. Pleiter toont het belangrijke aan der zaak, eenig in hare soort, omdat men een deel van het meer, waarover men toch het *vischregt* van Leiden niet heeft kunnen betwisten, dat men van de zijde van den Staat heeft genoemd een ontilbaar eigendom, een onroerend goed enz., heeft verkaveld, beringd en aan den meestbiedende verkocht. Hier heeft men onteigend zonder voorafgaande schadeloosstelling, in strijd met de grondwet. Het vischregt is *facto* weggenomen, hetgeen is onregtvaardig en willekeurig, iets dat uit de geheele houding en uit het aanbod van transactie van den Staat nader wordt bevestigd.

Van zijne sierlijke en belangrijke rede melden wij nog het volgende als de hoofdstrekking. Het regt van Leiden grondt zich: 1) op eenen brief van den 21sten April 1433 van *Philips van Bourgondië*; 2) op eene acte van 1583. Spr. verdeelde dus zijne rede in drie deelen, als: 1) de acte van 1433; 2) die van 1583; 3) de toepassing op de onderhavige vordering. Bij het 1ste punt werd beweerd, dat er niet een regt om te visschen, maar een vischregt, een jus in re was gegeven. Pleiter beriep zich 1) op de acte van 1433, zelfs waarin de woorden ,, visscherijen gelegen om onze stad, geheten, dat Vroo" zulks reeds bewezen, zoo ook de woorden ,, in regten erfpacht", omdat voor erfpacht alleen vatbaar waren ligchamelijke zaken.

2) Op andere acten te vinden Handvesten der stad Leiden van *van Mieris*, p. 698, 697, enz. van 1396 en 1392 e. a., waarbij dit zelfde regt van visscherijen van het Vroe wordt gegeven ten einde ze te verpachten en zelfs van het *water* tusschen Haarlem en Leiden gesproken wordt. Hieruit volgt weder, dat Leiden werkelijk een zakelijk regt van erfpacht had.

3) Voert pleiter aan, dat Leiden als *erfpachtster* bij vonnis van het hof van Holland van den 18den Febr. 1530 en van het hoog geregtshof van Mechelen van 1535 is erkend geworden.

Tot het tweede deel zijner rede overgaande, heeft pl. aangetoond, dat de stad Leiden het regt, wat zij vroeger in erfpacht had bezeten, in 1583 in eigendom heeft verkregen. Dat Leiden sedert zich als eigenares van het meer openlijk had gedragen en als zoodanig zoowel implicite als explicite door het land was erkend stilzwijgend door toe te laten, dat Leiden na 1583 het water, zoover het door haar wordt gepretendeerd, heeft afgebakend dat Leiden zich herhaald het regt van droogmaken reserveerde, dat het toeliet, dat Leiden in de 17de eeuw en met goed gevolg de plannen tot droogmaking van Meerman als eigenares bestreed; dat noch het Vroom nog het meer als landsdomein bij het bestuur der domeinen bekend zijn.

Expresselijk, door herhaald toe te stemmen in partiële droogmaking van deze gronden; als in 1620 voor een deel aan den heer *van Warmond*, in 1621 van het Lisser en Stommeer, en in 1781 van den Lukerpoel, zonder zich ooit te reserveren eene recognitie, hetgeen steeds gedaan werd, zoo het droog te maken land domein was; door volgens de jagtwet van 1807 het regt op de visscherij te erkennen, dat eigendomserkenning medebragt, en eindelijk door op het kadaster het meer te plaatsen op naam van Leiden.

In het laatste deel betoogde pleiter, dat de eigendom van den grond verkregen was door den eigendom van het water en dat het regt van Leiden zich over alle gevraagde gronden uitstrekte, omdat alles wat door het water langzamerhand overstroomd was door *aanwas* zich bij Leidens eigendom gevoegd had.

— De *Tijd* meldt dat den 23sten dezer in het seminarie van Breda, te Hoeven gevestigd, door den bisschop van Breda, het *pallium* plegtig is uitgereikt aan den aartsbisschop van Utrecht.

— De beroemde sterrekundige *Badinet*, van het Fransche instituut, heeft in de jongst uitgekomen aflevering van de *Revue des Deux Mondes*, een fragment geplaatst van een arbeid wegens de kometen, waarin hij op nieuw hulde brengt aan de onvermoeide pogingen van den heer *Bomme* te Middelburg, wiens berekeningen nopens de komeet, die door sommigen in 1853 gemaakt werd, uitwijzen dat die eerst in 1858 zal verschijnen. De heer *Badinet* wenscht de wereld geluk, dat het bijgeloof nopens de staartsterren begint te verdwijnen, of liever reeds grootendeels verdwenen is; doch hij zegt ten slotte, dat de vroegere geslachten nog eerder te verschoonen waren, dat zij aan een zeldzaam verschijnsel in den hemel bijzondere werkingen toeschreven, waarvan de wetenschap het nietige heeft aangetoond, dan zij, die in onze dagen, aan de rondwenteling van tafels of andere voorwerpen bovennatuurlijke krachten toeschrijven. ,, Dat is een fétichisme van de ergste soort," zegt de heer *Badinet*. (*W. v. Alle Standen.*)

— Bij de stemming te Kruiningen voor een lid der kamer van koophandel te Goes zijn uitgebragt *vier* stemmen, en deze waren verdeeld over drie personen, die respectivelijk 2, 1 en 1 stem verkregen en over welke drie dus moet worden overgestemd.

UTRECHT, 29 November.

Eergisteren, den gedenkdag der verlossing van Utrecht van de Fransche overheersching, is in de kerken van de Ned. Herv. gemeente aldaar, ten behoeve van de armen der gemeente ontvangen de som van *f* 1348.25, waaronder één bankbiljet van duizend guldens.

— De studerende jeugd aan deze universiteit, altijd gereed om te helpen, dikwijls ook zonder dat hare hulp wordt ingeroepen, heeft goedgevonden eene inschrijving te openen, om de behoeftige klasse alhier op deze of gene wijze te ondersteunen. Eerst sedert drie dagen ligt de teekenlijst op de studenten-societeit, en bereids is voor eene betrekkelijk aanzienlijke som ingeschreven. Op welke wijze de in te schrijven som zal besteed worden, schijnt nog niet bepaald te zijn. Volgens gerucht zou het voornemen zijn, om dekens aan te schaffen, en volgens aanwijzing van de diakoniën der verschillende gezindten aan de desbehoevenden uit te deelen.

— Men verneemt dat in den loop van dezen winter in het gebouw van kunsten en wetenschappen eenige voorlezingen zullen gehouden worden ,, over de geschiedenis der Christelijke Kerk in Nederland tot op de vestiging der Hervorming," waartoe lijsten van deelneming eerstdaags aan de ingezetenen zullen aangeboden worden.

— Den 25sten dezer is te Utrecht overleden de luit.-gen. *F. Knotzer*, lid van het hoog militair geregtshof, enz.

ZWOLLE, 27 November.

Het departement Zwolle der maatschappij tot nut van 't algemeen heeft in zijne vergadering van den 24sten dezer, op voorstel der commissie voor zijne zieken- en begrafenis-bus en uit aanmerking van den hoogen prijs der eerste levensbehoeften, besloten: van de tegenwoordige deelhebbers in die bus geene contributie in te vorderen, gedurende de maanden December 1853, Januarij en Februarij 1854.

Bij de natuurkundige verhandeling van den heer med. doct. *Kros* zijn de leden des departements buitengewoon talrijk opgekomen. Moge het niet aan sprekers ontbreken, berekend en gewillig, om op den door hem ingeslagen weg tot genoegen der leden voort te gaan.

STEENWIJK, 21 November.

Aan de heeren *S. J. Keizer c.s.* is door Z. M. toegestaan, om zich (in navolging van de z.g. oud-geloovige Israelietische gem. te Groningen) van de Ned. Israëlietische gemeente ter dezer stede *afscheidende*, eene eigene gemeente te mogen oprigten, onder den naam van *Beth Jacob*, en hunne godsdienstoefeningen te houden in het daarvoor door hen bestemd lokaal, in de Oosterstraat alhier. — Zoo als men weet, zijn deze afgescheidene gemeenten geheel buiten het bestaande Israëlietische kerkgenootschap in Nederland gesloten, en stellen zij ieder voor zich niet alleen eene eigene gemeente, maar zelfs een geheel afzonderlijk kerkgenootschap daar, waarmede het Israëlietische kerkgenootschap niets uit te staan heeft. Hoe vreemd dit feit oppervlakkig ook moge schijnen, toch is het onbetwistbaar zeker.

LEEUWARDEN, 28 November.

Heden heeft voor het provinciaal geregtshof van Friesland, de behandeling plaats gehad der zake van zekeren commissionair in vee, wonende te Driesum, die, gelijk men zich wel zal herinneren, in der tijd, met nog een' ander' veehandelaar, een publiek huis alhier had bezocht en dezen aldaar van zijn' brieventasch, eene aanzienlijke geldswaarde bevattende, moet hebben beroofd. Er zijn 5 getuigen à charge en 9 à décharge gehoord geworden. Het openbaar ministerie, waargenomen door den procureur-generaal, den heer mr. *A. IJpeij*, requireerde de schuldigverklaring van den beklaagde aan diefstal, gepleegd bij nacht in eene bewoonde huizinge en dat hij mitsdien zoude worden eerloos verklaard en veroordeeld tot een confinement van 5 tot 10 jaren en in de kosten van het geding.

De verdere behandeling dezer zaak, die heden met gesloten deuren geschiedde, is bepaald op morgen voormiddag te 10 uur, als wanneer de verdediger van den beklaagde, de heer mr. *Jan van der Veen*, het woord zal voeren.

— In den avond van den 23sten dezer is in de gemeente Dantumadeel een paard en chais, komende van Dockum en bestemd naar Leeuwarden, door een paar manspersonen aangehouden geworden. De voerman echter, die in de nabijheid meerdere personen meende te bespeuren, was beraden genoeg om met kracht de zweep over het paard te leggen, waardoor hij, met zijnen reisgenoot, de handen der kwaadwilligen wist te ontkomen.

HARLINGEN, 27 November.

De stoomboot *Flevo* heeft gisteren, naar men verneemt ten gevolge van het breken der as, hare reis van Amsterdam herwaards op de hoogte van Marken moeten staken. De passagiers zijn heden nacht met een zeilvaartuig alhier aangekomen en verder per diligence naar Leeuwarden en Groningen vertrokken. Volgens aankondiging in de dagbladen, blijft die dienst tot nadere bekendmaking gestaakt. Echter bestaat er nog driemalen per week gelegenheid van hier naar Amsterdam en terug met de stoomboot *Harlingen*, omtrent welker dienststaking voor dit saizoen nog niets met zekerheid bekend is.

ASSEN, 30 November.

Voor de daarvoor bestaande commissie uit het provinciaal geregtshof van Drenthe heeft de heer mr. *B. Oosting* alhier, zijn examen als kandidaat-notaris afgelegd en is als zoodanig toegelaten.

— De arrondissements-regtbank heeft uitspraak gedaan in de zaak van overste schepper en schepperen van het Aduarder zijlvest tegen de gemeente Peize en daarbij de vordering tot betaling van zijlschot van den 1sten Mei 1840 tot den 1sten Mei 1852 afgewezen, op grond dat hetgeen boven de laatste vijf jaren werd gevorderd, was verjaard, en dat verder niet was bewezen, dat de gemeente Peize immer eenig zijlschot had betaald of tot betaling verpligt is, vermits volgens den aard der zijlvestenijen het zijlschot wordt betaald wegens den eigendom van de onder het zijlvest gelegene landerijen en geenszins wegens het ingezetenschap; waaruit volgt, dat eene gemeente als zoodanig niet verpligt is bij te dragen tot de kosten der zijlvestenijen, terwijl ook in dien zin behooren te worden uitgelegd de door de eischers overgelegde stukken, waarvan onderscheidene uitdrukkingen die uitlegging bevestigen.

— J.l. Maandag heeft op de zaal van *J. B. Schut* alhier, eene vergadering plaats gehad van geregtigden tot het dragen van het *Metalen Kruis*, met oogmerk om te beraadslagen over de oprigting van eene vereeniging van dien naam, als ook in andere gewesten bestaan. Er is tot de oprigting van zoodanige vereeniging besloten, en tevens, om de geregtigden tot het dragen van dit kruis te Meppel uit te noodigen, om zich bij die te Assen en het overig gedeelte der provincie aan te sluiten, ten einde eene provinciale vereeniging te vormen.

— Men verneemt dat de longziekte weder op een' nieuwen stal te Nijeveen is uitgebroken, en wel op dien van *K. K. v. Dijk*, op welken een rund is aangetast.

— Men schrijft uit Eelde, d.d. 28sten Nov.: ,, Gisteren nacht vond de ronde doende wacht in eene sloot nabij zijn huis zekeren *J. E.*, vroeger welgezeten koopman, doch thans arbeider alhier, geheel ongekleed, bedwelmd door den drank en verstijfd van de koude; sinds een paar dagen in dronkenschap, waaraan hij zich dikwijls schuldig maakte, verkeerende, had hij gisteren nacht zijn huis verlaten om uit eenen nabijzijnden put water te halen; het spoor bijster geworden, is hij in bovengenoemden toestand gevonden, en heden nacht ten gevolge daarvan overleden."

MEPPEL, 28 November.

Zondag j.l. had in de kerk der Hervormden iets plaats, dat, om het eigenaardige en nuttige, wel der vermelding waardig is. Onze oudste leeraar *A. W. Kamp*, namelijk, had verleden Zondag der gemeente bekend gemaakt, dat zijn ambtgenoot *H. U. Masman* op gezegden Zondag zou preken naar aanleiding van den catechismus over het 5de gebod des Heeren: ,, Eert uwen vader en uwe moeder," enz., en de ouders uitgenoodigd, hunne kinderen dan ter kerke te doen gaan; waaraan men volgaarne heeft willen voldoen. Zondag namiddag zag men de zitplaatsen in het groote kerkgebouw ingenomen door eene groote schare kinderen van allerlei stand en ouderdom; het was inderdaad indrukwekkend, te meer, daar zulks hier voor de eerste maal plaats vond. Wij twijfelen dan ook niet, of de begaafde en talentvolle leeraar heeft bij deze gelegenheid indrukken in de jeugdige harten te weeg gebragt, die zeker niet zullen verloren gaan, maar goede vruchten zullen voortbrengen in het gedrag der kinderen jegens hunne ouders.

GRONINGEN, 1 December.

Sedert de vorige opgave zijn bij de plaatsel. geneesk. commissie aangegeven 2 nieuwe cholera-zieken; 2 overleden, 2 hersteld, blijvende alzoo nog 3 in behandeling.

— Blijkens notificatie aan het hoofd dezer courant, zijn bij de herstemming voor de verkiezing van een lid in de kamer van koophandel en fabrijken 108 stemmen uitgebragt, waarvan 66 op mr. N. VAN HASSELT, aftredend lid, en 42 op den heer A. DE MONCHY, zoodat de eerste met meerderheid van stemmen is benoemd.

— Gisteren werd aan onze Hoogeschool bevorderd tot Doctor in de Regten, de heer J. VAN GIFFEN, van Groningen, na het verdedigen van eenige *quaestiones juris inaugurales*.

— Door de heeren officieren van het 2de bataljon, 7de regement infanterie is Maandag avond l.l., bij fakkellicht en opgeluisterd door de muzijk van het korps hoornblazers van dat bataljon, eene serenade gebragt aan den nieuw benoemden 1sten luitenant C. JONGELIJN.

— Heden morgen zijn van hier naar Winschoten vertrokken een wachtmeester en vier manschappen, en naar Zuidborn een brigadier en drie manschappen, behoorende tot het korps Limburgsche jagers alhier in garnizoen, welke gedurende de wintermaanden de dienst van maréchausée aldaar zullen waarnemen.

— Door de sedert de laatste dagen ingevallene vorst, zijn de wateren rondom deze stad reeds gesloten en zag men gisteren en heden onderscheidene personen zich in het schaatsenrijden verlustigen. De volk- en vrachtschepen zijn dan ook grootendeels heden morgen, uithoofde van het sterke ijs, niet van deze stad vertrokken.

— Wij vernemen dat onze stadgenoot L. PHILIPPONA pogingen aanwendt om feestverlichtingen, zoo als in de laatste jaren elders werden gebezigd, voor belanghebbenden bij hem verkrijgbaar te stellen. (Zie advertentie.)

— Aan de Sijpe, zijnde de grens tusschen de dorpen *Siddeburen* en *Noordbroek*, is onlangs, bij het graven van klei, door een' daglooner ongeveer vijf voet diep onder den grond een aarden pot gevonden, van verwonderlijke ligtheid, vastheid en schoonen vorm, nog geheel gaaf. Hij heeft de gedaante van eene urn, is zonder voetstuk en pooten, en weligt uit den Romeinschen tijd afkomstig. Door de zorg van den heer J. J. HUISMAN te Schildwolde is dit gedenkstuk aan de verzameling voor oudheden bij onze hoogeschool ten geschenke gezonden.

— Bij Koninklijk besluit van den 24sten November, no. 77, is vergunning verleend: 1) aan het gemeentebestuur van Veendam, tot aanleg van een grindweg, leidende van de scheiding met de gemeente Wildervank, langs het Westerdiep over Muntendam naar Zuidbroek, aansluitende aan den aldaar bestaanden provincialen kunstweg, en langs het Oosterdiep tot de Medemerklap, en verder naar Muntendam; — 2) aan het gemeentebestuur van Meeden, tot aanleg van een grindweg van de Meedemerklap, over Meeden en Westerlee, tot den weg van Scheemda naar Winschoten bij de Kloostertil.

— Bij besluit van den 28sten heeft Z. M. goedgevonden te benoemen: tot 2den luit. bij het wapen der inf., bij het 1ste reg., den serg. J. F. J. STRENGNART, van het 4de reg. van het wapen; bij het 2de reg., de serg. J. C. P. A. LANZING, van het 1ste reg. inf.; K. K. DEN EXTER VAN DEN BRINK, van het reg. grenadiers en jagers, alsmede den fourrier W. A. J. J. KRAAL, van het 8ste reg. inf.; bij het 4de reg. den serg. J. J. ROELANTS, van het corps, en den fourier L. C. ERAS, van het 2de reg. inf.; bij het 5de reg., den serg. W. H. M. C. baron SWEERTS DE LANDAS, van het 4de reg. van het wapen; bij het 7de reg., den fourier J. H. FOLKERTS, van het korps.

— Uit *Veendam* wordt het volgende gemeld:

,, Hetgeen de *Landbouwkundige Courant* zegt van de proeven, die men in Beijeren heeft genomen, om rogge te gelijk met zomer-gerst uit te zaaijen, is reeds vroeger hier ter plaatse in praktijk gebragt; want reeds in de maand September dezes jaars heeft B. DEKKER, ingezeten dezer gemeente, zulks bewerkstelligd in zijnen tuin gelegen achter deszelfs behuizing. Deze heeft dan ook op een wel toebereid stukje grond, gerst en rogge door elkander gezaaid; de gerst is thans ruim 1½ voet hoog opgeschoten, en kan aldus worden gemaaid, en tot veevoeder worden gebruikt, terwijl men verwacht dat de rogge in het aanstaande voorjaar even goed zal doorgroeijen."

— In den avond van den 30sten dezer, omstreeks zes uur, geraakte de behuizing van H. R. EUWEMA, bewoond door F. P. DE VRIES, onder *Doezum*, in brand, met dat ongelukkig gevolg, dat er maar weinig is kunnen geborgen worden. Drie koeijen en drie schapen verbrandden; eene koe werd gered, benevens de paarden en zwijnen. Van de huismeubels is niets behouden, ook van het zaad, hooi, stroo en aardappelen is er van de laatsten nog met alle moeite en inspanning wat overgebleven. De oorzaak van den brand is onbekend. Het gebouw was voor brandschade verwaarborgd.

— Uit *Scheemda* schrijft men ons van den 29sten Nov.: ,, Gedurig hoort of leest men van diefstallen, die in nachtelijke duisternis door het slagten van buitenloopende schapen worden gepleegd. Menig nijvere arbeider, die zich in zijn schaap als eene voor hem dierbare bezitting nog des avonds verheugt, ziet zich tot zijne bittere teleurstelling des morgens eensklaps daarvan beroofd. Van dat misdrijf zag men dezer dagen ook hier een voorbeeld. In den nacht namelijk van Zaturdag op Zondag l.l. werden gelijktijdig drie buitenloopende en aan verschillende arbeiders toebehoorende schapen geslagt. Van twee had men de huid en het vleesch, van het derde alleen het vleesch medegenomen, terwijl de huid des morgens op het land werd gevonden. Tot nog toe is men de daders niet op het spoor. Het is intusschen te hopen, dat zij ontdekt mogen worden, en tot afschrik voor anderen hunne welverdiende straf ondergaan."

— Het volgende wordt ons geschreven uit *Odoorn*, van den 29sten Nov.: ,, Hebben wij vele jaren te vergeefs gewenscht dat zich te dezer plaats een doctor mogt vestigen, wij vernemen nu met billijk genoegen, dat het gemeentebestuur, bij raadsbesluit van gisteren, heeft bepaald, dat een jaarlijksch traktement aan een' te beroepen geneeskundige verleend zal worden. Dit besluit is voor alle ingezetenen onzer gemeente in het algemeen, maar voor de geringe volksklasse en de diakoniekas in het bijzonder van een onberekenbaar belang. Voorts meenen wij, dat een bekwaam doctor hier wel eene aanzienlijke praktijk zal bekomen, te meer, omdat onze gemeente van jaar tot jaar aanmerkelijk, zoo in aanbouw als in bevolking toeneemt."

— Directeuren der te Rotterdam gevestigde Zuid-Hollandsche maatschappij tot redding van schipbreukelingen hebben besloten te doen uitreiken: de gouden medaille en vijf souvereinen, om onder zijne equipage te verdeelen, aan *J. Key*, voerende het Britsche barkschip *William*, te huis behoorende te Harrington, voor het den 10den September l.l., op zijne reis naar Quebec op 46° 3′ N. Br. en 31° 17′ W. L, redden der equipage, bestaande in 7 personen, van het reeds masteloos en in een' zinkenden staat verkeerende Nederlandsche kofschip *Ida Wubbina*, gevoerd door kapitein *J. J. Fijn*, te huis behoorende te Pekela en na hen eenige dagen met alle mogelijke hospitaliteit te hebben bejegend, ten gevolge van gebrek aan provisie, gedeeltelijk te hebben overgegeven aan boord van het Engelsche schip *Minerva*, gevoerd door kapit. W. SHANK, aan wien mede de zilveren medaille is uitgereikt, komende van St. Joan en bestemd naar Schotland, en dus hen, zoowel te Quebec als in Schotland veilig aan wal te hebben gebragt, zijnde bij deze medaille gevoegd lofwaardige getuigschriften, waarin de menschlievende daad uitvoerig is vermeld.

— Zr. Ms. gezant te Konstantinopel berigt, dat blijkens aan hem gerigte kennisgeving der Turksche regering van den 9den dezer, de uitvoer van granen, uit hoofde der tijdsomstandigheden, bij wijze van voorzorg, verboden is, bepaaldelijk uit Konstantinopel en alle plaatsen waar zich Turksche troepen bevinden.

Er zal evenwel geene verhindering plaats hebben in den uitvoer van reeds aangekochte granen; de handelaren die reeds contracten mogten hebben aangegaan, zullen dus niet worden bemoeijelijkt.

Op Vrijdag den 9den December, des voormiddags te 11 uur, zal, in gevolge magtiging en onder nadere goedkeuring, door den majoor eerstaanwezenden ingenieur te Groningen, in het openbaar in massa worden aanbesteed:

Het doen van eenige herstellingen aan en het bestraten van twee affuitloodsen te Groningen, met levering van het daartoe noodige.

In het cholera-hospitaal te *Amsterdam* is op den 28sten Nov. geen lijder bijgekomen; 1 is hersteld en 1 overleden, blijvende er in behandeling 17; — op den 29sten Nov. ingekomen geen lijder; geen overleden en 1 hersteld; — op den 30sten Nov. 1 lijder, overleden *geen*, in behandeling gebleven 17.

Buiten het hospitaal zijn op den 27sten, 28sten en 29sten Nov. bij de centrale cholera commissie alhier aangegeven 1 lijder en 3 overledenen.

— Bij de plaatselijke geneeskundige commissie te *Rotterdam* is op den 27sten November aangegeven: 1 choleralijder; — op den 28sten November geene cholera-lijders aangegeven, — en op den 29sten Nov. 1 lijder en 1 overleden.

De regering heeft medegedeeld, dat gedurende de jaren 1850, 1851 en 1852 gemiddeld zijn veraccijnsd 224,874 vaten 93 kan gedistilleerd ad 100 pCt.; uitgevoerd 89,712 v. 72 k.; in fabrijken zonder vrijdom ingeslagen 11,010 v. 54 k.; te zamen 325,598 v. en 19 k., waarvan uit de aardappelstokerijen gemiddeld is geleverd 4745 v. en 52 k.; blijft 320,852 v. en 67 k., welke in de korenbranderijen vervaardigd zijn Deze som is echter bij raming opgemaakt, daar van het uitgevoerde gedistilleerd de gehalte niet bekend is. Indien men nu aanneemt, dat al de korenwijnbranders 56 vingerhoeden gedistilleerd van 100 pCt. per pond meel bekomen, dan zijn over de genoemde 320,852 v. 67 k. gebezigd 57.295.119 ponden meel. Die branders bezigen gewoonlijk 2/3 rogge en 1/3 gerst, zoodat zij gedurende die jaren 1850, 1851 en 1852 gemiddeld jaarlijks hebben gebruikt 38,196,746 Ned. ponden rogge en 19,098,373 Nederl. ponden gerst. Berekent men nu de rogge tegen 68 en de gerst tegen 62½ pond per mud, dan verkrijgt men, dat door de branders verbruikt zijn ongeveer 561,717 mud of 18,723 last en 27 mud rogge en ongeveer 305 574 mud of 10.185 last en 24 mud gerst.

Kerknieuws.

HEEMSE, 26 Nov. De weleerw. heer *J. B. Nonhebel*, van Gerderen, heeft voor het voorloopig beroep als predikant der Hervormde gemeente alhier bedankt, niettegenstaande men de verzekering had gegeven, van aan z.ed. het *vaste* beroep te zullen aanbieden, zoodra het kerkbestuur daartoe bij magte zoude zijn. De heer *Nonhebel* is slechts eenige weken proponent en is dit reeds z.eds. *derde* beroep.

Correspondentie.

St. Maarten en St. Nikolaas zijn over en weer voorshands genoeg bezien; aan de dupliek van N. N. mogen wij daarom zooveel ruimte niet opofferen.

Te *Groningen*, bij de Erven C. M. VAN BOLHUIS HOITSEMA.

*** Door **S. E. VAN NOOTEN**, te *Schoonhoven*, is op heden uitgegeven en verzonden: de

ALMANAK
VOOR
HOLLANDSCHE BLIJGEESTIGEN.

Jaargang **1854**. Met Platen.
Prijs 60 Cents. In carton, verguld op snede *f* 1,20.

Sint-Nikolaas.

*** Door de Erven **C. M. VAN BOLHUIS HOITSEMA**, te *Groningen*, wordt met het beste succes gedebiteerd:

I. *J. J. A. GOEVERNEUR*, **Nieuwe Fabelen en Versjes voor Kinderen.** Met 21 plaatjes. Prijs *f* 0—90.
IDEM met gekleurde plaatjes *f* 1—20.

II. *J. J. A. GOEVERNEUR* en *H. ILPZEMA VINCKERS*, **Lust en Leering**; Fabelen, Sprookjes en Vertelsels, voor Hollandsche Jongens en Meisjes. Met 6 plaatjes. Prijs *f* 0—80.
IDEM met gekleurde plaatjes *f* 1—00.

III. *J. J. A. GOEVERNEUR*, **De oude Koffer, of een Boek is een groote Schat.** Kleine Verhalen voor jonge Kinderen, eene vreemde Dame naverteld. Met 14 Plaatjes. Prijs *f* 0—80.
IDEM met gekleurde plaatjes *f* 1—00.

IV. *A. G. BRUINSES*, **Vertellingen uit de Geschiedenis des Ouden Testaments.** Vrij naar het Engelsch van Miss *LAWRENCE*. Met 15 plaatjes. Prijs *f* 1—20.

V. ———— **Vertellingen uit de Geschiedenis des Nieuwen Testaments.** Naar dezelfde. Met 8 plaatjes. Prijs *f* 1—20.

VI. *H. ILPZEMA VINCKERS*, **Rijmen voor de Kinderkamer.** Met 8 plaatjes. Prijs *f* 0—80.
IDEM met gekleurde plaatjes *f* 1—00.

POSTKANTOOR TE GRONINGEN.

De DIRECTEUR van het **POSTKANTOOR** berigt bij deze dat de **DILIGENCE**, die tot nog toe **zes malen in de week** naar ***Harlingen*** is vertrokken, vooreerst slechts **drie malen** zal afrijden, zoodat de **TWEEDE EXPEDITIE** naar ***Holland*** over ***Harlingen*** zal plaats hebben op **ZONDAG**, **WOENSDAG** en **VRIJDAG AVOND.**

De Directeur voornoemd:
VAN ITTERSUM.

Degenen welke iets te VORDEREN hebben van — of VERSCHULDIGD zijn aan wijlen den Heer **LUBBARTUS PLUIMKER**, gewoond hebbende en overleden te *Groningen*, worden verzocht daarvan Opgave of Betaling te doen, uiterlijk vóór of op *den* 15*den dezer*, ten Kantore van den Heer Mr. C. DE RANITZ, Notaris te *Groningen*.
GRONINGEN, 1 December 1853.

VERPACHTING
VAN
TOLLEN.

COMMISSARISSEN belast met het Beheer des Kunstwegs van *Winschoten* naar de Hannoversche Grenzen, gedenken in het openbaar aan den meestbiedende voor één of meer jaren te verpachten: **DE OPBRENGST der TOLGELDEN aan de TOLBOOMEN te *Beerta*, bij de *Zijlkertil*, te *Nieuw Beerta* en te *Nieuwe Schans*, met den VERVANGBOOM te *Oudezijl*, benevens de daarbij behoorende BEHUIZINGEN.**

Deze Verpachting zal geschieden bij inschrijving en opbod, op DINGSDAG den 13den December 1853, des namiddags te 3 uur, in het Gemeentehuis te *Beerta*, waar de Conditiën ter inzage voorliggen; terwijl nadere inlichtingen te bekomen zijn bij de Burgemeesters der Gemeenten *Winschoten* en *Beerta*.

Commissarissen voornoemd:
H. J. ENGELKENS, *President.*
C. G. PLAAT, *Secretaris.*

VERKOOP VAN AFBRAAK.

Op WOENSDAG den 7den December 1853, des voormiddags te 10 uur, bij het Pakhuis ***de Stijfselmakerij***, aan de Lage Der-A te *Groningen*, bestaande in eene groote partij beste **ZOLDERPLANKEN, BALKEN, SPANTEN, STEEN, PANNEN, ENZ.**

Mr. J. W. QUINTUS, *Notaris.*

HOUTVEILING,
onder werkelijke Houtkoopers,

op ZATURDAG den 3den December 1853, des voormiddags te 11 uur, bij den Logementhouder W. D. KRUIZENGA, te *Winneweer*, aan 't Damsterdiep, van GREENEN en plus min. 1000 VUREN BALKEN, waaronder eene nieuw aangevoerde Lading *BREWIGSCHE* BALKEN, 500 JUFFERS, KOLDERS, ENZ., alsmede GEZAAGDE HOUTWAREN.

M. P. WENNIGER, *Nots.*

*** Mr. **H. VAN BOLHUIS**, Notaris en Procureur te *Leens*, zal, ten verzoeke van de Erven TONNIS JANS DIJKHUIS, te *Zuurdijk*, op MAANDAG den 5den December 1853, des namiddags te 4 uur, ten Huize van den Kastelein J. D. POLL, te *Leens*, publiek te Koop presenteren:

Eene **BOERENPLAATS**, zijnde eene BEHUIZING en SCHUUR, met de VASTE, ALTIJDDURENDE, ONOPZEGBARE EN IN ALLE LINIËN VERERVENDE beklemming van derzelver *Erf*, *Tuin* en bijbehoorende ultimatend beste *Bouw-* en *Weilanden*, te zamen groot 11 Bunders, 53 Roeden en 30 Ellen, doende jaarlijks tot huur *f* 66—15; staande en gelegen te *Zuurdijk*.

Mr. H. VAN BOLHUIS.

*** Mr. **H. VAN BOLHUIS**, Notaris en Procureur te *Leens*, zal, ten verzoeke van de Erven FREERK REINJES FEDDEMA, op *den Hoorn*, op MAANDAG den 12den December 1853, des namiddags te 3 uur, ten Huize van de Wedw. JAKOB TAMMES KLAVER, op *den Hoorn*, publiek te koop presenteren:

I. Eene **BEHUIZING**, met de BEKLEMMING van derzelver Erf en Tuin, groot 4 Roed. en 50 Ell., doende jaarlijks tot huur *f* 4—00, staande en gelegen op *den Hoorn*, thans door W. VOORVAART bewoond wordende. II. Eene BEHUIZING en SCHUUR (het *KALKWERK* genaamd), met de VASTE BEKLEMMING van derzelver Erf en Tuin, groot 13 Roeden en 60 Ell., zullende jaarlijks tot huur doen *f* 6—00, staande en gelegen aan den Weg en het Diep nabij *den Hoorn*. III. Eene ARBEIDERSWONING, met EIGEN ERF, groot 2 Roed., 90 Ell., mede aldaar, thans bewoond wordende door de Wedw. J. DIEPHUIS. IV. De VASTE, ONOPZEGBARE EN IN ALLE LINIËN VERERVENDE BEKLEMMING van 1 Bund., 82 Roed. en 70 Ell. best Land, zullende jaarlijks tot huur doen *f* 15—00, gelegen op *het Aagt*, bij *den Hoorn*. V. Den EIGENDOM van 14 Bund., 17 Roed. en 40 Ell. Beboeid Land, gelegen te *Leens*, wordende door JOHANNES J. LAMMERTS en Vrouw onder vaste beklemming gebruikt, voor eene jaarlijksche huur van *f* 100—00. VI. Den EIGENDOM van 5 Bund., 13 Roed. en 40 Ell. Land, gelegen te *Leens*, wordende door denzelfden LAMMERTS en Vrouw onder vaste beklemming gebruikt, voor eene jaarlijksche huur van *f* 30—00. VII. Den EIGENDOM van 3 Bund., 19 Roed. en 20 Ell. Land, gelegen bij *den Hoorn*, wordende door J. COERTS en Vrouw onder vaste beklemming gebruikt, voor eene jaarlijksche huur van *f* 30—00. VIII. Den EIGENDOM van 3 Bund., 44 Roed. en 70 Ell. Land, gelegen te *Kloosterburen*, wordende door F. B. MULLER onder beklemming gebruikt, voor eene jaarlijksche huur van *f* 28—00. IX. Den EIGENDOM van 2 Bund., 78 Roed. en 70 Ell. Land, gelegen onder *Leens*, wordende door G. W. J. POLKER en Vrouw, te *Zuurdijk*, onder vaste beklemming gebruikt, voor eene jaarlijksche huur van *f* 15—75. X. Den EIGENDOM van de 1 Bund., 82 Roed. en 70 Ell. Land, hier boven sub II vermeld, jaarlijks tot huur zullende doen *f* 15—00. XI. Den EIGENDOM van 2 Bund., 56 Roed. en 10 Ell. Land, gelegen bij *den Hoorn*, wordende door JAN J. KLAVER en Vrouw onder beklemming gebruikt, voor eene jaarlijksche huur van *f* 13—00. XII. Den EIGENDOM van 97 Roed. en 10 Ell. Land, gelegen bij *den Hoorn*, wordende door H. L. LAMMERTS onder vaste beklemming gebruikt, voor eene jaarlijksche huur van *f* 12—00. XIII. Den EIGENDOM van 91 Roed. en 20 Ell. Land, mede aldaar, wordende door H. L. LAMMERTS onder vaste beklemming gebruikt, voor eene jaarlijksche huur van *f* 12—00. XIV. Den EIGENDOM van 91 Roed. en 10 Ell. Land, mede aldaar, wordende door H. L. LAMMERTS onder vaste beklemming gebruikt, voor eene jaarlijksche huur van *f* 12—00. XV. Den EIGENDOM van 91 Roed. en 40 Ell. Land, mede aldaar, wordende door H. L. LAMMERTS onder vaste beklemming gebruikt; voor eene jaarlijksche huur van *f* 12—00. XVI. Den EIGENDOM van het Erf en den Tuin, hierboven sub II vermeld, jaarlijks tot huur zullende doen *f* 6—00; en XVII. Den EIGENDOM van een Behuisd Erf, op *den Hoorn*, bij de Burgerlijke Gemeente *Leens* onder beklemming in gebruik, voor *f* 2—00 huur jaarlijks.

Nadere informatiën zijn te bekomen ten Kantore van *Mr.* H. VAN BOLHUIS.

*** Mr. **H. P. WICHERS**, Notaris te *Leek*, gedenkt, ten verzoeke van den Heer A. G. METZLAR, te *Leeuwarden*, op WOENSDAG den 7den December 1853, des voormiddags te elf uur, in het GEMEENTEHUIS te *Leek*, publiek te veilen en verkoopen:

EENE FRAAIJE BEHUIZING,

waarin 2 ruime VOORKAMERS, KEUKEN, WASCHKAMER, LOODS, KELDER, PUT- en REGENBAK, met TUIN, te zamen groot 5 R., 10 E., staande en gelegen aan de Nieuwe Streek te *Leek*, doende jaarlijks tot grondpacht *f* 7—50; Kadastraal bekend onder Sectie D. No. 93. — Zijnde zeer geschikt tot ***ALLERLEI AFFAIRES.***

De GEANNONCEERDE VERKOOP der VASTE GOEDEREN van wijlen den Heer Dr. PETRUS GASINJET, op den 12den December 1853, te *Leek* te houden, wordt provisioneel ***UITGESTELD*** en zal nader worden bekend gemaakt; — zoo mede van de **BEHUIZING** en **TUIN** aldaar, behoorende aan den Heer P. BENTUM.

Mr. H. P. WICHERS,
Notaris.

*** Mr. **M. DE MUINCK**, Notaris te *Grijpskerk*, gedenkt, op DONDERDAG den 8sten December 1853, des avonds te vijf uur, ten Huize van den Kastelein A. H. WIERINGA, te *Noordhorn*, publiek te verkoopen:

I. Eene BEHUIZING, nommer 53, en STALLING, met derzelver ERF en TUIN, eigen grond, staande en gelegen aan de Straat te *Noordhorn*.

II. De HELFT van eene TREKSCHUIT, varende van *Noordhorn* op *Groningen*, vice versa, met derzelver AANen TOEBEHOOREN, toebehoorende aan de Weduwe en Kinderen van wijlen PIETER FREBUS TEMPEL, in leven Trekschipper te *Noordhorn*.

*** Mr. **M. DE MUINCK**, Notaris te *Grijpskerk*, gedenkt, ten verzoeke en ten Huize van K. J. DE POEL en Vrouw, te *Grijpskerk*, op WOENSDAG den 14den December 1853, des namiddags te vier uur, publiek te verkoopen:

I. Eene aanzienlijke **BEHUIZING**, no. 50 A, met derzelver ERF, zijnde eene ***HERBERG***, voorzien van ruime VERTREKKEN, SCHUUR, STALLING en DOORRID, eigen grond, groot 16 Roeden.

II. Een' **PEL-** en **ROGGEMOLEN**, met diens ERF en TUIN, groot 20 Roeden en 20 Ellen, eigen grond; — alles staande en gelegen aan den Straatweg te *Grijpskerk*.

*** Na bekomene autorisatie, zal, ten overstaan van den ondergeteekenden Notaris, ten verzoeke van de Kinderen van wijlen K. J. GAARKEUKEN en A. K. DE POEL, in leven Echtelieden en Landbouwers op *de Waarden*, in het midden van de maand December 1853, publiek worden verkocht:

I. Eene **BOERENPLAATS**, no. 173 A, bestaande in eene BEHUIZING en SCHUUR, met het REGT der VASTE BEKLEMMING van derzelver Erf en Landerijen, groot 17 B., 20 R. en 80 Ellen, jaarlijksche vaste huur *f* 160—00.

II. Het REGT der VASTE BEKLEMMING van 6 B., 17 R. en 70 Ellen Land, de *OSSEWEIDEN* genoemd, jaarlijksche vaste huur *f* 60—00.

III. Het REGT der VASTE BEKLEMMING van 5 B. en 15 Roeden Land, jaarlijksche vaste huur *f* 50—00.

IV. Het REGT der VASTE BEKLEMMING van 3 B., 48 R. en 90 Ellen Land, jaarlijksche vaste huur *f* 25—00.

V. Den EIGENDOM daarvan.

VI. Het REGT der VASTE BEKLEMMING van 4 B., 42 R. en 30 Ellen Land, jaarlijksche vaste huur *f* 25—00.

VII. Den EIGENDOM daarvan. — Alles staande en gelegen op *de Waarden*, onder *Niezijl* en onder *Grijpskerk*.

Mr. M. DE MUINCK.

*** Mr. **J. C. VAN SLOOTEN**, Notaris te *Veendam*, gedenkt, op DONDERDAG den 8sten December 1853, des avonds te 6 uur, ten Huize van den Logementhouder F. J. DUINTJER, te *Veendam*, ten verzoeke zijner PRINCIPALEN, publiek te verkoopen:

Het **NEDERLANDSCH**
SCHOONER KOFSCHIP
DE ALEXANDER, in 1841 nieuw uitgebouwd, groot 127 Tonnen; met al deszelfs OPGOEDEREN en TOEBEHOOREN, zooals hetzelve is bevaren door Kapt. JAN SIMONS BAKKER, en thans is liggende te *Amsterdam*, aan de Werf van J. C. CEUVEL.

De INVENTARIS der Opgoederen zal ten Kantore van den Notaris en ten Huize van Verkoop in tijds ter lezing liggen.

*** Mr. **B. HAITZEMA VIËTOR**, Notaris te *Winschoten*, zal, ten verzoeke van de Erven wijlen PIETER JANS SMIT, op VRIJDAG den 9den December 1853, des avonds te 5 uur, ten Huize van den Logementhouder B. CRAKER, te *Beerta*, in openlijke veiling verkoopen:

I. Eene BEHUIZING en SCHUUR, HOF en TUIN, met de VASTE, IN ALLE LINIËN VERERVENDE BEKLEMMING van de daarachter gelegene Landerijen, te zamen groot 3 Bunders, 68 Roeden, 80 Ellen, staande en gelegen nabij de Kerk te *Beerta*, zullende jaarlijks tot huur doen *f* 40—00.

II. Den EIGENDOM van dien, groot *f* 40—00.

De Verkoopcondítiën zullen in tijds ter lezing liggen ten Huize van Verkoop, alsmede ten Kantore van genoemden Notaris; — zullende de Huismeubelen, het Boerenbeslag en de Levende Have op bovengemelden dag, des namiddags *precies* te één uur, publiek op gewone Boelgoeds-Conditiën worden verkocht, ten Sterfhuize van den Erflater te *Beerta*.

B. HAITZEMA VIËTOR.

Zaturdag *den* **10***den* ***December*** 1853, des voormiddags te 10 uur te beginnen, zullen te *Zeijen*, Gemeente *Vries*, ten overstaan van Mr. **A. HOMAN**, Notaris te *Vries*, publiek worden verkocht: Min of meer **100 bijzonder zware EIKENBOOMEN**, waaronder geschikt voor Molenassen en verder voor allerlei Timmer- en Scheepswerk, op Stam staande te *Zeijen* voormeld, en toebehoorende aan de Erven W. en H. KREMER.

Attentie.

De Weduwe en Erven wijlen JAN P. BUURMA zijn voornemens, in veiling te verkoopen:

Eene **BOEREN BEHUIZING** en SCHUUR met de VASTE in ALLE LINIËN VERERVENDE, BEKLEMMING van pl. m. 54 Bunders Land, de *OOSTERHEERD* genoemd, tot huur doende *f* 1070—00, staande en gelegen op den *Oostwolder polder*, Gemeente *Niewolda*, in gebruik bij JAN DERKS BUURMA.

Zulks op MAANDAG den 12den December 1853, des avonds te 5 uur, ten Huize van den Kastelein JAN D. BUURMA, onder *Winschoten*, ten wiens Huize de Voorwaarden van Verkoop in tijds ter lezing zullen liggen; — zijnde tevens nader onderrigt te bekomen te *Winschoten* bij

F. R. FOLKERS.

*** Mr. **J. D. TRESLING**, Notaris te *Scharmer*, gedenkt, op VRIJDAG den 16den December 1853, des avonds te 5 uur, ten verzoeke en ten Huize van FREERK TJARKS KIEL en Vrouw, te *Siddeburen*, publiek te veilen en te verkoopen:

I. Eene **BEHUIZING en SCHUURTJE**, geteekend letter A, no. 60, zijnde eene neringrijke ***HERBERG*** en ***WINKEL***, met derzelver EIGEN HEEM, TUIN en een Akker BOUWLAND, te zamen groot 37 Roeden, 50 Ellen, staande en gelegen te *Siddeburen*, door Verkoopers zelve wordende bewoond en gebruikt; en

II. De VASTE BEKLEMMING van 1 B., 12 R., 20 Ellen LAND, mede aldaar, doende jaarlijks op Midwinter aan de Pastorijen te *Solwert* en *Marsum* tot vaste huur *f* 7—50.

Voorts ten verzoeke van D. R. DIEPHUIS:

III. Eene BEHUIZING en SCHUURTJE, get. letter K, no. 265, met de VASTE EN IN ALLE LINIËN VERERVENDE BEKLEMMING van derzelver HEEM, TUIN en een Kamp LAND, groot 2 B., 09 R., 30 Ellen, staande en gelegen in de *Oosterweeren*, onder *Siddeburen*, zullende voortaan jaarlijks op St. Martini tot vaste huur doen *f* 10—00.

IV. Den EIGENDOM van opgemeld Perceel.

Mr. J. D. TRESLING.

*** Mr. **J. D. TRESLING**, Notaris te *Scharmer*, gedenkt, op DONDERDAG den 12den Januarij 1854, des namiddags te 2 uur, ten Huize van BOELE J. BOELENS, Kastelein te *Siddeburen*, en ten verzoeke van de Erven ENNE PIETERS TUINEMA en Vrouw, publiek te veilen en te verkoopen:

I. Eene **BOEREN BEHUIZING** en **SCHUUR**, get. lett. A no. 131, met de VASTE EN IN ALLE LINIËN VERERVENDE BEKLEMMING van 13 Bunders, 68 R., 50 Ellen BOUW- en GROENLAND, zullende jaarlijks op St. Martini tot vaste huur doen *f* 20.

II. Den EIGENDOM van opgemeld Perceel.

III. 79 Roeden EIGEN LAND, gelegen in de *Huisweeren*.

IV. 82 Roeden IDEM, gelegen mede aldaar.

V. 81 Roeden IDEM, gelegen idem.

VI. 54 Roeden IDEM, gelegen bij den Grindweg.

VII. 1 B., 36 R., 50 Ellen EIGEN LAND, te *Tjuchem*, bij den Netweg.

VIII. 1 B., 16 Roeden EIGEN LAND, in het Veen. Alles staande en gelegen onder *Siddeburen*.

Mr. J. D. TRESLING.

*** Mr. **H. GUICHART ABRESCH**, Notaris te *Zuidhorn*, zal, op ZATURDAG den 17den December aanstaande, des namiddags precies te 4 uur te beginnen, ten Huize van den Kastelein D. P. TEENSTRA, te *Kommerzijl*, publiek verkoopen:

Eene aanzienlijke **BEHUIZING**, met groote **SCHUUR**, zijnde van oudsher eene neringrijke ***Houtkooperij***, ***Wagenmakerij*** en ***Kuiperij***, met BERGPLAATSEN voor Kalk en Steen, benevens eene ARBEIDERSWONING, te zamen 'sjaars tot grondpacht doende *f* 13—50; alles staande en gelegen te *Kommerzijl*, Gemeente *Grijpskerk*, en toebehoorende aan de Weduwe H. J. BOK en Kinderen.

NB. Een groot gedeelte van den Koopschat kan naar 4½ ten honderd 'sjaars blijven beleend.

Mr. H. GUICHART ABRESCH.

*** Mr. **A. H. WERUMEUS BUNING**, Notaris te *Uithuizen*, is voornemens, op DONDERDAG den 29sten December 1853, des avonds te 6 uur, ten Huize van den Kastelein J. E. SCHILLHORN VAN VEEN, te *Uithuizen*, ten verzoeke van ANDRIES DE ROOI en Vrouw, publiek te verkoopen:

Eene ruime, hecht en sterk getimmerde **BEHUIZING**, zijnde een van ouds welbeklante ***KRUIDENIERSWINKEL***, bestaande in een ruim VOORHUIS of WINKEL, groote WOONKAMER, ZOMERKAMER en ACHTERHUIS; met nog vier afzonderlijke WOONKAMERS, om te verhuren; benevens de VASTE BEKLEMMING van het *Erf*, grooten *Tuin* en *Appelhof*, doende jaarlijks tot vaste huur *f* 5—00 en daarenboven, staande en gelegen in het Dorp *Uithuizen*. — Wijders wordt verzocht, die iets van opgenoemden **A. DE ROOI** heeft te VORDEREN, of aan denzelven VERSCHULDIGD mogt zijn, daarvan vóór den Verkoop **opgave** te geven of **betaling** te doen, ten Kantore van opgenoemden Notaris.

Mr. A. H. WERUMEUS BUNING, *Adv. en Nots.*

*** Mr. **A. H. WERUMEUS BUNING**, Notaris te *Uithuizen*, is voornemens, op DONDERDAG den 29sten December 1853, des avonds te 6 uur, ten Huize van den Kastelein J. E. SCHILLHORN VAN VEEN, te *Uithuizen*, ten verzoeke van C. A. DE ROOI en Vrouw, publiek te verkoopen:

Eene in het gepasseerde jaar nieuw getimmerde **BEHUIZING**, met de VASTE BEKLEMMING van derzelver *Erf* en *Tuin*, doende jaarlijks op Midw. tot vaste huur *f* 5—00, staande en gelegen te *Uithuizen*, op *de Wierde*.

Mr. A. H. WERUMEUS BUNING, *Adv. en Nots.*

VOORLOOPIG BERIGT.

In JANUARIJ 1854 zal in publieke Veiling worden verkocht:

Het **KOFSCHIP** genoemd ***Niessina Schuringa***, in 1843 nieuw uitgehaald, groot pl. min. 90 Roggelasten, zoo als hetzelve is bevaren door Kapt. HINDRIK OTTES ENGELSMAN, en thans liggende te *Schiedam*, aan de Werf van den Heer DE BOOM.

H. J. Schutter,

Oude Boteringestraat, is even als voorheen **ruim** gesorteerd van **versche BANKETLETTERS**, best ***Amsterdamsch*** **SINT-NIKOLAAS GOED**, en vele andere **SUIKERWERKEN**. Alsmede beste **PUNCH-SIROOP**, à 1 Gulden de Flesch, waarin hij zich vriendelijk aanbeveelt.

J. H. VAN DE WEIJER,

Steendrukker, Kunst- en Muzijkhandelaar in de Oude Ebbingestraat,

heeft ter gelegenheid van **ST. NIKOLAAS** ontvangen: Eene **partij**

NIEUWIGHEDEN,

CARTONNAGES, KINDERSPELLEN, LEGKAARTEN, BOUWDOOZEN, KIEN-, SCHIMMEL-, BELEGERINGSSPELLEN en eene menigte Spellen meer; prachtige en ordinaire ALBUMS, van 50 Ct. tot *f* 8,00; PAPETERIEN in alle prijzen; VERFDOOZEN, van 30 Ct. tot *f* 20,00, PRENTEBOEKJES in meer dan 100 soorten, ordinaire met Gekleurde Plaatjes 5 Ct., bijzonder fraaije van 25 Ct. tot *f* 3,00; ZAK-, SCHRIJF- en TEEKENPORTEFEUILLES; Zwarte en Gekleurde PRENTEN, ordinaire Gekleurde Kinderprenten a 15 Ct. het Boek. GOUDEN en GEKLEURDE NIEUWJAARSWENSCHEN 5 Ct., SPEELKAARTEN 5 Ct. tot 40 Ct. en eene menigte ARTIKELEN meer.

L. Philippona,

Heerestraat, zal, wegens te grooten voorraad, **tegen zeer lage prijzen**, van heden af gedurende 8 weken, **in een afzonderlijk vertrek** uitgepakt houden en opruimen: **de nieuwste** HEEREN- en DAMES PORTEMONNAIES, SIGARENKOKERS, ALBUMS, PORTEFEUILLES, SCHRIJFMAPPEN, ELEGANTE PAPETERIËN, KUNSTPLATEN, BRONZEN en ANDERE INKTKOKERS, eene ruime sortering PORSELEINEN VAZEN, GEZELSCHAPSSPELEN (waaronder het ***UNCLE TOMS SPEL***), een fraai assortement **KINDERSPEELGOED**, ARTIKELS van GUTTA PERCHA, PASSER- en VERWDOOZEN en soortgelijke artikelen, uitmuntend geschikt voor **geschenken** bij het **ST.-NIKOLAASFEEST.** Hij noodigt een ieder ter bezigtiging uit.

Tevens rekommandeert hij zich tot het **DECOREREN** van **Lokalen**, alsmede tot alle **GEWONE** en **FEESTVERLICHTINGEN**, bij **Bruiloften, Bals** of andere **Festiviteiten.**

J. C. CRAMWINCKEL,

op den hoek van den Grooten Kromelleboog, heeft **ontvangen**: eene fraaije collectie **PLATEN**, alsmede vele **AARDIGHEDEN**, ook onderscheidene **GROEPJES** van nagemaakt PORSELEIN, zeer geschikt voor ***SINT-NIKOLAAS GESCHENKEN***; beveelt zich beleefdelijk aan.

Kinder Speel-

en meer andere **GOEDEREN**, bij **P. J. SIPS**, in de Poelestraat. Beveelt zich in dezen ten vriendelijkste aan.

W. WEGERIF,

in de **Heerestraat** te ***Groningen***,

heeft op nieuw ontvangen: een' aanzienlijken voorraad solieden EIGENGEREIDE **LINNENS** en **TAFELGOEDEREN**, (waarbij een partijtje afgewerkte Stellen van **ZUIVER LINNEN**, die wegens derzelver goedkoopen prijs, en eenige Stellen fijn **LINNEN DAMAST**, welke in fraaije dessins bijzonder uitmunten). — Voorts eene mooije sortering MOLTON PIQUÉ, met en zonder RANDEN, FLANELLEN, KEPERS, HEEREN OVERHEMDEN, BOORDEN, LINNEN ZAKDOEKEN, ENZ.

FABRIJK EN MAGAZIJN VAN LAMPEN,

VAN

J. Buttinger,

Westzijde in de Heerestraat, nabij de Kleine Pelsterstraat, F 311.

Heeft ontvangen: Eene aanzienlijke partij **MODERATEUR-** of zoogenoemde **POMPLAMPEN** met soliede BINNENWERKEN.

Alle reparatiën welke aan de door hem geleverde LAMPEN binnen het jaar mogten voorkomen, worden *kosteloos* bij hem hersteld.

Door *voordeeligen inkoop* worden dezelve tegen *geringe prijzen* verkocht.

OUDE MODERATEURLAMPEN worden bij hem gerepareerd en schoongemaakt.

Blijft zich in de gunst van het Publiek aanbevelen.

PUNCH-SIROOP VAN ZUIVER CITROEN,

à **f 1,00**, **f 1,20** en **f 1,40** de Flesch, **FRANSCHE BRANDEWIJN** à 75 Cts. de Kan, bij

N. E. ROST,

Wijnkooper, in de Oude Kijk-in-'t Jatstraat.

De **PUNCH** mede te bekomen bij F. H. DIEKEMA, te *Hoogezand*.

FRANKFORT,

Gezigtkundige, Gelkingestraat, is ruim gesorteerd van zeer kunstmatige **DAG-** en **AVONDBRILLEN**, welke zeer verzachtend zijn en het oog niet vermoeijen. — Hij beveelt zich minzaam aan.

FAMILY TOOTH POWDER.

Deze **TANDPOEDER** is eene zuivere compositie uit het Plantenrijk, frisch en aangenaam van smaak. Zij sterkt het Tandvleesch, maakt dat de Tanden stevig vastzitten, hergeeft hun de paarlwitte kleur der jeugd, bewaart het verglaassel, zuivert den Adem en verhindert dat aangestoken Tanden tot verder bederf overgaan.

De prijs is 40 c. per Doos.

Schumacher's Poetspoeder

maakt blinkende Keukens en glinsterende Wapens: het is zachter en fijner dan ander Poetsgoed en neemt veel spoediger roest en vuil van alle metalen. Voor het schoonmaken van Spiegels, Lampglazen, Oliestellen en ander Glaswerk is het zonder weerga.

Wij moeten de Verbruikers opmerkzaam maken, dat ook van dit artikel al weder eene nagemaakte soort bestaat; het is kennelijk aan het etiquet, dat eene slechte namaking in *steendruk* is van het *letterdruk* etiquet der echte; de kwaliteit is zanderig en maakt krassen op het metaal. Onze Vrienden en Afnemers in de Provinciën waarschuwen wij tegen de bekende namakers op hun hoede te zijn en *voor eenen eerlijken naam als Dépôthouder te waken.* Wij zullen op middelen bedacht zijn, waardoor men deze kruipende bedriegerijen duidelijker aan het publiek kenbaar maken kan.

Deze beide zoo noodige Artikelen zijn in de onderstaande Dépôts te verkrijgen.

Te *Amsterdam* in het VERKOOPHUIS; te *Assen* bij H. P. A. van GORCUM; te *Delfzijl* bij A. W. C. KEYZER; te *Groningen* bij C. RIKKERS en M. GAASBEEK; te *Meppel* bij A. M. BARTH; te *Pekela* bij J. T. FELDBRUGGE; te *Veendam* bij S. SAVENYE; te *Winschoten* bij G. WASMAN, en in de bekende Dépôts in de andere Steden.

b

VOOR ST.-NIKOLAAS.

Van heden af is in eene Kamer uitgestald eene groote sortering **KINDERSPEEL-** en andere **GOEDEREN**, alles voor zeer billijke prijzen; mij ten vriendelijkste in de gunst mijner Stad- en Landgenooten aanbevelende.

Weduwe J. E. MEIJER,
Poelestraat.

Er wordt, ter opleiding in den HOUTHANDEL, gevraagd: een **LEERLING.**

Adres BUREAU dezer COURANT. *Brieven franko.*

J. J. KRAAN,

HOROLOGIEMAKER, O. Ebbingestraat,

heeft de eer te berigten, dat hij weder op nieuw ontvangen heeft een' aanzienlijken voorraad **GOUDEN** en **ZILVEREN ANKER-** en **CILINDER HOROLOGIËN**, alsmede alle **andere soorten**, alle uitmuntende kwaliteit en fraai uiterlijk, en tot zeer billijke Prijzen; hij beveelt zich ten vriendelijkste in de begunstiging van het geëerde Publiek.

GRONINGEN, December 1853.

Men vraagt ter **opleiding** in eene ***Tabaks-*** en ***Kruideniersaffaire***: een' **JONGELING** van de Protestantsche Godsdienst, tegen schadeloosstelling van KOST en INWONING. Nadere informatie, franko, bij R. J. KAHREL, te *Dockum*.

*** Nieuwe Uitgaven van **VAN DRUTEN EN BLEEKER**, te *Sneek*:

Keurige en Nieuwe Geschenken voor de Jeugd, enz.

GOEVERNEUR, Chinesche schimmen. — De Tooverlantaarn; Vertellingen voor Ned. Jongens en Meisjes, met 6 gekleurde plaatjes, à *f* 1,15.

H. B. STOWE, Een Kijkje in de Hut van oom Tom, door Tante MARIE, voor hare Neefjes en Nichtjes. Met 8 keurige platen, à *f* 2,90.

Men vindt hierin *de geheele onverminkte* geschiedenis van **Oom Tom, St. Claire, Eva**, enz., maar daarentegen niet die van **George en Elise Harris**, enz.

Van eene **HOOGST AANZIENLIJKE OPLAAG** zijn bij de Uitgevers nog maar **ZEER WEINIGE** Exemplaren voorhanden.

GOEVERNEUR, JONGENSPRET. — MEISJESVREUGDE; Geschenk voor Hollandsche Jongens en Meisjes, met gekleurde plaatjes, in heel linnen, à *f* 1,30. — **DE ONDEUGENDE KINDEREN**; een vermakelijk Prentenboek met Rijmen, à *f* 1,25.

***P. VAN OS*, REIZEN DER ENGELSCHEN**, ter ontdekking eener Noordwestelijke Doorvaart door de Noordelijke IJszee naar den Stillen Oceaan, 2 dln., met 8 plaatjes, in heel linnen, à *f* 3,90.

H. ZSCHOCKE, ZIET OPWAARTS! Een Huisboek voor heilbegeerige Christenen, of de keurigste gedeelten uit de UREN AAN DE GODSDIENST GEWIJD, uit het Hoogduitsch door ***A. WINKLER PRINS***, 1—4 Afl., à 45 cts. de Afl.

LEVENSVRAGEN over den weg des heils in Christus, door ***S. HOEKSTRA, Bz.***, Pred. te *Rotterdam*; een dl. in gr. 8vo, à *f* 3,00.

VAN BERKUM, Antoinette Bourignon, een Beeld uit de Kerkelijke Geschiedenis der XVIIde eeuw; een dl. in gr. 8vo, *f* 3,30.

SINCLAIR, Beatrice, of de hedendaagsche Jezuïten in Engeland. Uit het Eng. door *C. M. MENSING*, 2 dln. in gr. 8vo, met 2 vignetten, à *f* 5,60.

De Engelsche Bladen berigten, dat dit werk in *Amerika* nog meer opgang maakt dan de **NEGERHUT** in *Engeland*. — Meer dan

Honderdduizend

exemplaren zijn er aldaar in zeer weinige weken verkocht.

BREMER, Herinneringen aan mijn verblijf in Engeland, in het Najaar van 1851. Uit het Engelsch vertaald door *C. M. MENSING*; een dl. gr. 8vo, *f* 2,00.

Er liggen in dit kleine boekje verborgen schatten, wanneer de Voorzienigheid het zegent, gelijk Zij voor eenige jaren eene lezing van des heeren BAUMHAUERS boek over *Mettray* zegende op eene zeldzame wijze. Daartoe raad ik ieder, die bij magte is om den prijs van dit boekje naar zijn genoegen te besteden, het aan te koopen, terwijl het in geen leesgezelschap mag ontbreken.

F. BASTIAT, Staathuishoudkundige Harmoniën, uit het Fransch overgebragt door Mr. S. A. SIMON VAN DER AA; 2 deelen in gr. 12mo, à *f* 6,00.

Den Uitgevers werd dezer dagen door eene bevoegde hand berigt: Met kracht beveel ik aan ieder uwe vertaling der Harmoniën van **BASTIAT** aan. — Ieder jong mensch van opvoeding moet dat Werk in merg en bloed hebben. Moge een copieus debiet de uitgave bekroonen!

Misschien is er geen beter middel om heldere denkbeelden over de welvaart van alle klassen der maatschappij te verbreiden, dan de lezing van dit Boek te bevorderen.

ALOM KAN INGETEEKEND WORDEN

OP DE

NIEUWE GOEDKOOPE UITGAVE

VAN HET BELANGRIJKE WERK:

DE GESCHIEDENIS

DER

KERKHERVORMING,

IN TAFEREELEN.

DOOR

B. TER HAAR,

Theol. Doct. en Predikant te *Amsterdam*.

EEN LEESBOEK TER BEVESTIGING DER PROTESTANTEN IN HUN CHRISTELIJK GELOOF; BEKROOND DOOR HET HAAGSCHE GENOOTSCHAP TOT VERDEDIGING DER CHRISTELIJKE GODSDIENST.

UIT TE GEVEN BIJ TEN BRINK EN DE VRIES, TE AMSTERDAM.

Deze nieuwe min kostbare Uitgave zal zich daardoor van de vroegere onderscheiden, dat de geëerde Schrijver het Boek nogmaals zal herzien, hier en daar verduidelijken en vereenvoudigen, wat niet algemeen verstaanbaar mogt geoordeeld kunnen worden, en voornamelijk door *weglating* van alle *aanteekeningen* die niet tot opheldering van den inhoud volstrekt gevorderd worden.

Het zal kompleet zijn in één Deel groot 8°. van circa 400 pag. compressen doch duidelijken druk **(dat in ééns zal worden afgeleverd).**

De Inteekening staat open tegen ***f* 1,80 tot den 31sten December 1853**, na welken termijn onmiddellijk met het drukken een aanvang wordt gemaakt, ten einde het Werk zoo spoedig eene goede uitvoering zulks toelaat, aan de Inteekenaren af te leveren. **Buiten Inteekening** zal het slechts verkrijgbaar zijn tegen ***f* 2,50.**

Prospectussen zijn alom gratis te bekomen.

*** Door **S. E. VAN NOOTEN**, te *Schoonhoven*, is op heden uitgegeven en alom verkrijgbaar gesteld:

de Vijfde Druk

VAN DE

SCHETSEN UIT DE PASTORIJ TE MASTLAND

Ernst en Luim,

UIT HET LEVEN VAN DEN NEDERLANDSCHEN DORPSLEERAAR.

Goedkoope uitgave, met eene fraaije Staalgravure.

Prijs ingenaaid *f* 1,60; en in rood of blaauw bandje, met vergulde stempels *f* 1,90.

*** Bij de ERVEN C. M. VAN BOLHUIS HOITSEMA, te *Groningen*, is uitgekomen:

EEN

DRENTHSCH GEMEENTE-ASSESSOR

MET ZIJNE

TWEE NEVEN

OP REIS NAAR

AMSTERDAM,

in 't voorjaar van 1848.

TWEE DEELEN, gr. 8vo, met PLATEN. Prijs *f* 8—50.

WEERKUNDIGE WAARNEMINGEN,

gedaan te *Groningen*; medegedeeld van wege het Genootschap: *Ter bevordering der Natuurkundige Wetenschappen.*

NOVEMBER 1853.

DAGEN.	BAROMETER op 0°.			THERMOMETER			VOCHTIGHEIDS-TOESTAND.			WINDSTREEK.			LUCHTGESTELDHEID.		
	8 uur.	2 uur.	8 uur.	8 u.	2 u.	8 u.	8 u.	2 u.	8 u.	8 uur.	2 uur.	8 uur.	8 uur.	2 uur.	8 uur
20	764,24	763,81	764,87	-1,0	2,6	1,0	0,93	0,93	0,97	O.Z.O.	O.Z.O.	O.Z.O.	weinig bewolkt	weinig bewolkt	weinig bewolkt
21	767,31	767,71	769,61	0,5	3,1	2,8	0,95	0,94	0,95	„	Z.	Z.	betrokken	betrokken	regen
22	769,58	768,52	763,37	-1,0	4,4	3,7	max	0,95	max	Z.W.	Z.W.t.W.	Z.W.t.W.	mistig	bewolkt	betrokken
23	769,07	769,04	769,80	-0,4	3,0	0,8	0,98	0,92	0,96	Z.W.t.W.	„	Z.Z.O.	helder	helder	helder
24	769,56	768,42	767,55	-3,4	1,0	0,8	max.	0,91	0,93	O.t.Z.	O.t.Z.	O.t.Z.	bewolkt	betrokken	betrokken
25	767,91	767,72	767,78	0,7	1,2	0,4	0,96	0,91	0,95	O.	O.	O.	betrokken	bewolkt	„
26	764,08	763,10	764,38	0,4	2,0	1,3	0,96	0,93	0,96	„	O.t.Z.	O.N.O.	„	betrokken	„

Te *Groningen*, bij de Erven C. M. VAN BOLHUIS HOITSEMA.